

Spis treści

Jubileusz 50-lecia Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie	2
2nd ISHS Carrot and other Apiaceae Symposium	7
Uroczystość nadania godności Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Stanisławowi Cebuli	10
Awanse i wyróżnienia	14
XV Konkurs na najlepszą pracę magisterską	15
Nowo przyjęci członkowie	15
Odeszli od nas	16
Informacje o działalności oddziałów	22
Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań	29
Liściaste drzewa i krzewy ozdobne dla przyszłości	47
Członkowie wspierający	49

Jubileusz 50-lecia Wydziału Ogrodniczego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie

25 września 2018 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie odbyły się uroczyste obchody Jubileuszu 50-lecia Wydziału Ogrodniczego jako samodzielnej jednostki dydaktycznej i badawczej.

Obchody Jubileuszu rozpoczął Dziekan Wydziału prof. dr hab. Stanisław Mazur, który w imieniu organizatorów Jubileuszu – władz dziekańskich Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa reprezentowanych przez Prodziekana ds. Dydaktycznych i Studenckich dr hab. Iwonę Domagała-Świątkiewicz oraz Prodziekana ds. Nauki i Współpracy prof. dr hab. Dariusz Grzebelusa, uroczystie powitał uczestników obchodów.

Władze Uczelni reprezentowali: JM Rektor prof. dr hab. Włodzimierz Sady, Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju Uczelni prof. dr hab. Krzysztof Ostrowski oraz Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą prof. dr hab. Florian Gambuś. Wśród przybyłych gości znaleźli się także dziekani i prodziekani pozostałych wydziałów Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie oraz władze Wydziałów: Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie, Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie, Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Poznaniu, Przyrodniczo-Technologicznego UP we Wrocławiu oraz Uniwersytetu Grzegorza Mendla w Brnie (Czechy) i Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze. Ponadto na obchody Jubileuszu przybyli przedstawiciele Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach, Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Towarzystwa Ogrodniczego. Uroczystość uświetnili doktorzy honoris causa Uczelni: prof. Jan Boczek (SGGW Warszawa) i prof. Philipp Simona (Uniwersytet Wisconsin) oraz liczne grono pracowników (w tym emerytowanych pracowników Wydziału), studenci i absolwenci Wydziału.

Dziekan skierował osobne słowa powitania do obecnych na Jubileuszu członków rodziny Profesora Tadeusza Wojtaszka oraz Profesora Piotra Brzezińskiego, a także licznie reprezentowanych przedstawicieli firm współpracujących z Wydziałem oraz członków Rady Społeczno-Konsultacyjnej.

Wystąpienie dziekana Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa prof. dr hab. Stanisława Mazura; w środku JM Rektor UR prof. dr hab. Włodzimierz Sady, od prawej: dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz, prodziekan ds. dydaktycznych i studenckich oraz prof. dr hab. Dariusz Grzebelus, prodziekan ds. Nauki i Współpracy

Sala kongresowa, obchody Jubileuszu 50-lecia Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa

Sala kongresowa, obchody Jubileuszu 50-lecia Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa

Dziekan Stanisław Mazur w swoim wystąpieniu przedstawił krótko historię działalności ogrodniczej na ziemiach krakowskich oraz ogrodnictwa jako nauki, która decyzją Komisji Edukacji Narodowej została wprowadzona do szkół w 1780 r.

Krótką historia nauczania ogrodnictwa

Ośrodek krakowski odegrał dużą rolę w rozwoju polskiego ogrodnictwa. Sprowadzeni przez Bolesława Chrobrego do Tyńca benedyktyni byli krzewicielami sztuki ogrodowej. Za panowania Kazimierza Wielkiego założono ogród ozdobny w Łobzowie, a dwie podkrakowskie wsie – Czarna i Nowa Wieś Królewska,

były zamieszkałe głównie przez ogrodników uprawiających warzywa. Posiadali oni własny cech i prawo wyłączności na dostawy produktów roślinnych do miasta Krakowa. Duże zasługi w rozwój ogrodnictwa wniosła także Królowa Bona, która sprowadziła z Włoch do Krakowa wiele nowych gatunków warzyw, roślin sadowniczych i ozdobnych. Jak wskazują dane archeologiczne, od XVI wieku pomiędzy wschodnim skrzydłem zamku na Wawelu a murem obronnym istniały ogrody królewskie, w tym winnica. W specjalnych dębowych skrzyniach uprawiano lecznicze zioła i przyprawy.

Historia nauk ogrodniczych w Krakowie wiąże się nierozdzielnie z działalnością Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie powstało Studium Rolnicze. Dało ono początek Wyższej Szkole Rolniczej, przekształconej później w Akademię Rolniczą, a obecnie Uniwersytet Rolniczy. W 1890 r. w Studium Rolniczym rozpoczął działalność naukową wybitny botanik i zamiłowany ogrodnik prof. Edward Janczewski. Profesor wraz ze swoim ówczesnym asystentem, późniejszym profesorem – Piotrem Brzezińskim, prowadzili pierwsze kursy ogrodnicze, wykorzystując do pokazów praktycznych nowo zakupione gospodarstwo na Prądniku Czerwonym (obecnie znajduje się tu kampus UR).

W 1919 r. przy Studium Rolniczym UJ powstała Katedra Ogrodnictwa, której kierownikiem został prof. Piotr Brzeziński. Znalazła się ona później w strukturach utworzonego w 1923 r. Wydziału Rolniczego, na którym powołano 2-letnie Kursy Ogrodnicze, w 1938 r. przekształcone w trzyletnie Studia Ogrodnicze. Wybuch II wojny światowej przerwał nauczanie i dopiero po zakończeniu działań wojennych Katedra wznowiła działalność pod kierunkiem doc. Stefana Ziobrowskiego. Zastąpił on prof. Jana Zabłockiego, który przeniósł się na Uniwersytet w Toruniu, gdzie objął kierownictwo Katedry Botaniki.

W roku akademickim 1948/49 na Wydziale Rolniczym została utworzona specjalizacja ogrodnicza, która działała przez trzy lata. Do roku 1951 około 100 studentów uzyskało tytuł magistra rolnictwa ze specjalizacją ogrodniczą. W roku 1951 nastąpiła reforma nauczania, na mocy której zlikwidowano specjalizację ogrodniczą i przeprowadzono redukcję pracowników. Poza prof. Stefanem Ziobrowskim w Katedrze pozostało tylko dwóch adiunktów: dr Maria Kozłowska i dr Maria Łucka oraz asystent mgr Karol Kropp. Działalność dydaktyczna w zakresie ogrodnictwa była w tym czasie ograniczona do dwóch godzin wykładów i dwóch godzin ćwiczeń tygodniowo, dzielonych pomiędzy sadownictwo i warzywnictwo.

Po utworzeniu w 1953 r. Wyższej Szkoły Rolniczej (WSR) Katedra Ogrodnictwa pozostała w strukturach Wydziału Rolniczego. Z inicjatywy prof. Marii Łuckiej oraz przy wsparciu Rektora WSR prof. Tadeusza Reubenbaera, Dziekana Wydziału Rolniczego prof. Józefa Gondka oraz prof. Szczepana Pieniążka i prof. Emila Chroboczka kierujących wówczas Instytutami Sadownictwa i Warzywnictwa w Skierniewicach, a także ogrodników z terenu Polski południowej – zrodziła się idea utworzenia wydziału ogrodniczego. W 1963 r. Senat WSR podjął uchwałę zezwalającą na powołanie na uczelni nowego wydziału.

W roku akademickim 1965/1966 spośród słuchaczy II roku studiów na Wydziale Rolniczym została wydzielona 31-osobowa grupa studentów, dla której zaczęto realizować program studiów ogrodniczych. W 1966 r. przy Wydziale Rolniczym formalnie powołano Oddział Ogrodniczy, natomiast 1 lipca 1968 r. powstał Wydział Ogrodniczy. Jego pierwszym dziekanem został późniejszy wieloletni Rektor Akademii Rolniczej w Krakowie prof. dr hab. Tadeusz Wojtaszek, a Prodziekanem dr Gotfryd Kozera. Na pierwszy rok studiów na nowo utworzony Wydział przyjęto 105 osób. Studia odbywały się w systemie dwustopniowym. Studia inżynierskie w 1972 r. ukończyło 32 absolwentów, a magisterskie, rok później – 67 osób.

W ciągu 50. lat funkcjonowania Wydziału jego struktura ulegała częstym zmianom. W roku akademickim 1969/70 funkcjonowały dwa zespoły z licznymi zakładami. Zespół sadowniczy, którym kierowała pani doc. Maria Łucka, posiadał cztery Zakłady: Sadownictwa, Pomologii i Uprawy Krzewów Jagodowych,

Ochrony Roślin Ogrodniczych oraz Ekonomiki Produkcji Ogrodniczej. W skład zespołu warzywniczego kierowanego wówczas przez doc. Tadeusza Wojtaszka wchodziły: Zakład Warzywnictwa Ogólnego, Zakład Warzywnictwa Szczegółowego, Zakład Uprawy i Nawożenia Roślin oraz Zakład Roślin Ozdobnych. Na Wydziale Rolniczym zostały ponadto wydzielone dwa zakłady, które miały za zadanie prowadzić dydaktykę dla Wydziału Ogrodniczego, ale nadal pozostawały w strukturach Wydziału Rolniczego: Zakład Genetyki i Hodowli Roślin Ogrodniczych, kierowany przez doc. dr hab. Wieńczysławę Kozera oraz Zakład Mechanizacji Produkcji Ogrodniczej pod kierunkiem dr. Tadeusza Kłoca. W dniu 2 lipca 1970 r. na Wydziale zostały utworzone trzy nowe jednostki: Instytut Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej, Instytut Ochrony Roślin oraz Instytut Produkcji Ogrodniczej. Ich pierwszymi dyrektorami zostali profesorowie: Adam Markowski, Tadeusz Wojtaszek oraz Józef Gondek. W 1973 r. dyrektorem Instytutu Przyrodniczych Podstaw Produkcji Roślinnej została prof. Wieńczysława Kozera.

Dzięki usilnym staraniom Dziekana Tadeusza Wojtaszka, Ministerstwo przyznało fundusze na nowe inwestycje Wydziału Ogrodniczego i w tym samym roku rozpoczęto budowę szklarni oraz kotłowni CO. Wydział otrzymał 15 ha pola na Prądniku Czerwonym przy ul. Reduty, dokąd przeniesiono kolekcje krzewów jagodowych i doświadczenia warzywnicze.

5 października 1973 r. wmurowano kamień węgielny pod budowę nowego budynku dydaktycznego. Wydział Ogrodniczy uzyskał nowoczesną bazę dydaktyczną i badawczą oraz socjalną dla studentów w postaci domów studenckich i działającego prężnie do dziś centrum kultury. Wokół budynków Wydziału założono kolekcję dendrologiczną spełniającą funkcje dydaktyczne, a w szklarniach przygotowano bogatą kolekcję roślin ozdobnych. Nowo zbudowany kompleks dydaktyczno-badawczy należał do najnowocześniejszych w Polsce. Zajęcia dydaktyczne w nowo powstałym budynku rozpoczęły się 15 listopada 1976 r.

Do roku 1971 Wydział nie posiadał prawa nadawania stopnia doktora i wszystkie przewody doktorskie były przeprowadzane w innych jednostkach. W 1972 r. Wydział uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora i od tej pory do dziś nadano go 226 magistrów. Od 1986 r. Wydział posiada również prawa do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie ogrodnictwo. Pierwsze przewody habilitacyjne przeprowadzono w roku 1987 dla dr. Andrzeja Libika i dr. Małgorzaty Poniedziałek. W okresie od powstania Wydziału do chwili obecnej stopień dr. hab. uzyskały 102 osoby. Rada Wydziału występowała również z wnioskami do Centralnej Komisji o tytuły naukowe, które uzyskało 50 osób.

W roku 2014, w związku z włączeniem kierunku biotechnologia do programu kształcenia na ówczesnym Wydziale Ogrodniczym, nastąpiła zmiana nazwy na Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa. To przyczyniło się również do podjęcia starań o uzyskanie możliwości nadawania stopnia doktora w dyscyplinie biotechnologia. Prawo to uzyskano w 2016 r.

W tej części oficjalnego wystąpienia Dziekan Mazur wspomniał także o działalności naukowej i dydaktycznej pracowników Wydziału. Do roku 1970 studia na Wydziale Ogrodniczym odbywały się w systemie dziennym dwustopniowym, 4-letnich studiów inżynierskich kończących się egzaminem inżynierskim (z przedmiotów zawodowych) oraz 5-letnich magisterskich. W roku 1970 utworzono zawodowe studia zaoczne (obecnie niestacjonarne), 4-letnie inżynierskie i 1,5 roczne magisterskie. Jednolite, pięcioletnie studia magisterskie, prowadzono do 2002 r. w formie studiów dziennych. W tym czasie podjęto starania zmierzające do poszerzenia oferty dydaktycznej powołując specjalności, a od roku akademickiego 2006/2007, kiedy obligatoryjnie wprowadzono na całej uczelni studia dwustopniowe, studia na kierunku Ogrodnictwo realizowano z pięcioma modułami kształcenia: *Agroekologia i ochrona roślin*, *Sztuka ogrodnictwa*, *Ogrodnictwo z marketingiem*, *Bioinżynieria* oraz *Rośliny zielarskie i prozdrowotne*. Na drugim stopniu

kształcenia oferta studiów na kierunku Ogrodnictwo obejmowała siedem specjalności: *Rośliny warzywne, Rośliny ozdobne, Sadownictwo, Sztukę Ogrodową, Agroekologię i ochronę roślin, Bioinżynierię oraz Rośliny zielarskie i prozdrowotne*.

Od 1969 r. dyplomy inżynierów ogrodnictwa wręczono 2106 studentom, a dyplomy magistrów – 4977 osobom. Na studiach niestacjonarnych wypromowano odpowiednio 1263 inżynierów oraz 553 magistrów. Ponadto, po utworzeniu nowych kierunków, mury Wydziału opuściło 237 absolwentów studiów inżynierskich kierunku Biotechnologia i 261 studiów magisterskich oraz 11 absolwentów Sztuki Ogrodowej.

W ostatnich latach ofertę kształcenia na Wydziale poszerzyły dwa nowo otwarte kierunki: *Sztuka Ogrodowa* oraz *Technologia Roślin Leczniczych i Prozdrowotnych*. Od roku akademickiego 2014/2015 uruchomiono ponadto anglojęzyczne studia II stopnia (magisterskie) *International Master of Horticultural Science*. Program kształcenia został przygotowany wraz z partnerami z Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze oraz Uniwersytetu Grzegorza Mendla w Brnie. Od roku akademickiego 2017/2018 powołano nowy kierunek w języku angielskim *Environmental and Plant Biotechnology*. Kształcenie na Wydziale obejmuje ponadto studia doktoranckie oraz podyplomowe: Studia Podyplomowe Terenów Zieleni, Florystyka, Terapia Ogrodnicza, Pszczelarstwo.

Dziekan Stanisław Mazur w swoim wystąpieniu zaznaczył, że dynamiczny rozwój Wydziału był i jest również zasługą kierujących nim dziekanów, których autorytet oraz doświadczenie zawodowe pozwoliły na utrzymanie wysokiej aktywności naukowej oraz wysokiego standardu nauczania przez minione czterdzieści lat. Dziekanami Wydziału Ogrodniczego byli od początku jego powstania: prof. dr hab. Tadeusz Wojtaszek (1968–1971), prof. dr hab. Maria Łucka (1971–1975), prof. dr hab. Karol Kropp (1975–1978), prof. dr hab. Jan Myczkowski (1978–1971), prof. dr hab. Edward Pojnar (1981–1987), prof. dr hab. Wieńczysława Kozera (1987–1990), prof. dr hab. Małgorzata Poniedziałek (1990–1996, 1999–2002), prof. dr hab. Jan Kućmierz (1996–1999), prof. dr hab. Włodzimierz Sady (2002–2005), prof. dr hab. Stanisław Rożek (2005–2008), prof. dr hab. Marek Grabowski (2008–2012) oraz prof. dr hab. Stanisław Mazur (2012–2016, 2016–).

Na zakończenie przemówienia Dziekan Stanisław Mazur złożył podziękowania i życzenia uczestnikom obchodów Jubileuszu, a także serdeczne podziękowania wszystkim, którzy tworzyli i tworzą historię Wydziału, nauczycielom akademickim, pracownikom technicznym, administracji oraz studentom.

Następnie głos zabrał Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja prof. dr hab. Włodzimierz Sady. W krótkim przemówieniu odniósł się do historii swojej edukacji ogrodniczej na Wydziale Ogrodniczym w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie. Wspominał chwile spędzone w murach uczelni jako student, pracownik naukowo-dydaktyczny oraz Dziekan Wydziału Ogrodniczego. Następnie złożył serdecznie gratulacje jubilatowi – władzom dziekańskim, pracownikom oraz studentom i absolwentom Wydziału przybyłym na uroczystość.

Po przemówieniu JM Rektora odbyła się ceremonia wręczenia okolicznościowych medali zasłużonym dla Wydziału oraz odczytanie adresów i złożenie listów gratulacyjnych na ręce Dziekana Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa prof. dr hab. Stanisława Mazura.

Po ceremonii odznaczenia uczestnicy Jubileuszu mogli wysłuchać trzech wykładów: prof. dr hab. Anny Bach „Nowe kwietniki i rabaty dla zieleni miejskiej”, dr hab. Ewy Capeckiej „Rośliny prozdrowotne – tradycje i nowości” oraz prof. Philippa W. Simona z United States Department of Agriculture, Agricultural Research Service – „*Eat your vegetables: Future directions for crop improvement with more consumers and challenging climate impacts*”.

Ostatnim punktem obchodów Jubileuszu 50-lecia Wydziału było zwiedzanie wystawy zorganizowanej przez Bibliotekę Główną UR poświęconej archiwaliom związanym z Wydziałem oraz wystawy na 100-lecie Odzyskania Niepodległości poświęconej Józefowi Piłsudskiemu – „Józef Piłsudski w rysunkach Zdzisława Czermańskiego”. W programie uwzględniono również obejrzenie zaplecza naukowo-dydaktycznego Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa, winiarni, szklarni oraz kolekcji roślin ozdobnych.

prof. dr hab. Stanisław Mazur
dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz
UR w Krakowie

2nd ISHS Carrot and other Apiaceae Symposium

Konferencja naukowa pod nazwą „2nd ISHS Carrot and other Apiaceae Symposium” odbyła się w Krakowie w dniach 19–22 września 2018 r. Współorganizowało ją Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych oraz Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa UR w Krakowie. Obrady plenarne odbyły się w centrum konferencyjnym hotelu Holiday Inn przy ulicy Wielopole, a wystawa Carrot Expo została zorganizowana na terenie

Wydziału Inżynierii Środowiska i Geodezji i w dworcu UR w Mydlnikach.

W symposium udział wzięło 350 uczestników z 44 krajów, w tym liczni producenci, hodowcy, naukowcy, przedstawiciele firm oraz dziennikarze. Program konferencji obejmował ponad 60 prezentacji ustnych oraz plakatów dotyczących zarówno badań podstawowych i aplikacyjnych, jak również problemów związanych z uprawą, ochroną, przechowywaniem, logistyką i przetwórstwem marchwi oraz innych roślin użytkowych z rodziny Apiaceae.

Konferencja rozpoczęła się sesją inauguracyjną, w trakcie której prof. Florian Gambuś, Prorektor UR ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą UR w Krakowie, dokonał uroczystego otwarcia. Następnie głos zabrał przedstawiciel Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, prof. Emmanuel Geoffriau (*AgroCampus-Ouest*, Angers, Francja) oraz przedstawiciel firmy hodowlano-nasiennej Vilmorin-Mikado, platynowego sponsora symposium. Wykład inauguracyjny pod tytułem „Genom marchwi i co dalej?” wygłosił prof. Philipp Simon (*USDA-ARS i University of Wisconsin-Madison*, USA), doktor honoris causa Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Przedstawił on wszystkie bieżące kwestie

prof. Philipp W. Simon – Uniwersytet Wisconsin-Madison

najistotniejsze z punktu widzenia hodowli i uprawy marchwi w kontekście dostępności genomu referencyjnego dla tego gatunku, zakreślając w ten sposób obszar zagadnień, które były szczegółowo rozwijane w kolejnych prezentacjach.

prof. Emmanuel Geoffriau – delegat ISHS, obok. prof. Dariusz Grzebelus

Dwa kolejne dni konferencji obejmowały wykłady w porannych sesjach plenarnych, a następnie równoległe bloki sesji naukowych i technicznych oraz sesję plakatową. W ramach sesji plenarnych przedstawiono osiem wykładów opisujących obecny stan wiedzy w dziedzinach hodowli, biotechnologii, zasobów genowych, uprawy i ochrony marchwi. Dr Matthew Nelson (Królewskie Ogrody Botaniczne, Kew, Wielka Brytania) omówił zmienność genetyczną zasobów genowych dzikich form *Daucus carota* w odniesieniu do zdolności do adaptacji do warunków stresowych. Prof. Irwin Goldman (Wydział Ogrodniczy, *University of Wisconsin-Madison*, USA) przedstawił wyniki programu hodowli marchwi, ukierunkowanego na podniesienie jakości, plenności i przydatności dla przetwórstwa, prowadzonego w jego macierzystej jednostce w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat. Prof. Emmanuel Geoffriau omówił wyzwania stojące przed hodowlą i uprawą marchwi, a Taro Takagi (Vilmorin-Mikado, Japonia) scharakteryzował postępy w hodowli marchwi pod kątem korzystnego wpływu na zdrowie konsumentów. Michaela Hundertmark-Bertaud (Vilmorin-Mikado, Francja) omówiła przydatność testów na wigor nasion do przewidywania tempa kiełkowania nasion w polu, a Laure Barrot (Vilmorin-Mikado, Francja) opisała strategię kontroli patogenicznego nicienia *Heterodera carotae* poprzez wykorzystanie odpornego genotypu marchwi. Dr hab. Ewa Grzebelus (WBiO, UR) przedstawiła możliwości wykorzystania kultur protoplastów w badaniach i doskonaleniu genetycznym marchwi oraz innych gatunków roślin baldaszkowatych, a prof. Rafał Barański (WBiO, UR) omówił możliwości, jakie daje edycja genomu marchwi przy wykorzystaniu systemów CRISPR.

Wykłady w ramach trzech sesji technicznych dotyczyły uprawy i technologii pozbiorczej, ochrony roślin, przetwórstwa oraz logistyki, a trzy sesje naukowe obejmowały zagadnienia związane z genetyką, genomiką, filogenetyką, różnorodnością, udomowieniem oraz odpornością na stresy biotyczne i abiotyczne marchwi i innych roślin z rodziny Apiaceae. Dwadzieścia cztery plakaty prezentowały wyniki badań rozpiętych pomiędzy cytogenetyką a etnobotaniką.

W ostatnim dniu konferencji uczestnicy wzięli udział w wycieczkach, w programie których znalazła się wizyta w firmie Amplus, pola produkcyjne Spółdzielni Producentów Owoców i Warzyw Sielec, a także laboratoria Instytutu Biologii Roślin i Biotechnologii WBiO, UR w Krakowie. Na zakończenie wszyscy uczestnicy Sympozjum spotkali się na kampusie UR w Mydlnikach, gdzie zorganizowano wystawę Carrot Expo prezentującą kolekcję odmian marchwi oferowanych przez firmę Vilmorin-Mikado. Uczestnicy mieli również możliwość bezpośredniego kontaktu z ekspertami Vilmorin-Mikado oraz Bayer Crop Science, a także okazję spróbowania japońskich produktów na bazie marchwi.

Warto dodać, że członkowie PTNO byli bardzo mocno zaangażowani w organizację sympozjum. Prof. Dariusz Grzebelus był przewodniczącym Komitetu Naukowego, a prof. Stanisław Mazur, prof. Rafał Barański oraz dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz byli członkami tego komitetu. W Komitecie organizacyjnym poza wymienionymi osobami udział brali również inni członkowie PTNO: dr hab. Jacek Nawrocki i dr hab. Agnieszka Sękara. W czasie sympozjum prof. Edward Kunicki, dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz oraz dr hab. Jacek Nawrocki pełnili rolę przewodniczących sesji technicznych, a prof. Rafał Barański przewodniczył sesji naukowej Genetyka i Genomika.

prof. dr hab. Dariusz Grzebelus
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego

Uczestnicy Sympozjum

Zdjęcia z konferencji Carrot zostały wykonane przez Targi w Krakowie Sp. z o.o. – organizatora konferencji

Uroczystość nadania godności Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prof. dr. hab. Stanisławowi Cebuli

Środowisko ogrodnicze w Polsce wzbogaciło się o wydarzenie, które wpisuje się złotymi zgłoskami w jego historię. Prof. dr hab. Stanisław Cebula, ceniony naukowiec, wiceprezes, a następnie prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, został uhonorowany nadaniem godności Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wydarzenie to miało miejsce 21 kwietnia 2018 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Wzięli w nim udział przedstawiciele władz, pracownicy i studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Panu Profesorowi towarzyszyła w tej doniosłej chwili najbliższa Rodzina. Uroczystość rozpoczęła się hymnem państwowym. Następnie Dziekan Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr hab. Zenia Michałojć, powitała przybyłych gości. JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk, wskazał na znaczenie tego doniosłego wydarzenia dla pogłębienia współpracy pomiędzy Uniwersytetami. Uroczystą laudację wygłosił prof. dr hab. Andrzej Borowy podkreślając, że całe życie zawodowe prof. dr. hab. Stanisława Cebuli było związane z polskim ogrodnictwem i poświęcone badaniom, które przyczyniły się do jego rozwoju, zarówno w aspekcie naukowym, jak i aplikacyjnym.

fot. Maciej Niedziółka

Po uroczystej laudacji nastąpiło wręczenie prof. dr. hab. Stanisławowi Cebuli dyplomu Honorowego Profesora, uświetnione hymnem nierozzerwalnie związanym z historią Polski i Krakowa: *Gaude Mater Polonia*. Nie będzie przesady w przytoczeniu cytatu „*felix Cracovia*”, gdyż Kraków był i pozostaje „szczęśliwy”, ponieważ z nim łączą swe losy Polacy niezwykli. W naszych oczach Profesor Cebula jest jednym z nich. Ceniony nie tylko jako naukowiec, ale przede wszystkim jako wzór cnót akademickich, godny kontynuator najświetniejszych tradycji uniwersyteckich, wspaniały wykładowca, współpracownik i przyjaciel. Profesor,

nie tylko dzięki zasłużonemu tytułowi naukowemu, ale *Professor* w pełnym, historycznym znaczeniu tego tytułu – nauczyciel i retor. *Felix Cracovia et felix Lublinum*, miasta złączone od lat więzami współpracy i przyjaźni środowisk ogrodniczych, teraz zostały utwierdzone w tej przyjaźni oficjalnie, dzięki osobie Profesora Honorowego, zasłużonego dla ośrodków uniwersyteckich Krakowa i Lublina.

fot. Maciej Niedziółka

fot. Maciej Niedziółka

Wykład Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, prof. dr. hab. Stanisława Cebuli, zatytułowany „Papryka, warzywo niezwykle”, był odzwierciedleniem cech Jego osoby jako wykładowcy i naukowca. Perfekcyjny w formie, głęboki w treści, przekazany z zaangażowaniem, świadczącym o głębokiej znajomości i fascynacji tym tematem. Jeżeli wspomnieć jeszcze o języku polskim, którego piękno i bogactwo ukazuje Pan Profesor w każdej swojej wypowiedzi – mieliśmy przyjemność uczestniczyć w prawdziwie akademickim wykładzie.

fot. Maciej Niedziółka

Uroczystość zakończyło wspólne odśpiewanie „*Gaudeamus igitur*”, przy akompaniamencie Chóru Akademickiego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. „Radowaliśmy się więc”, że bierzemy udział w tak wspaniałej uroczystości i możemy okazać Panu Profesorowi Honorowemu naszą radość i dumę. Myślę, że każdy osobiście miał okazję wymienić z Panem Profesorem Cebulą kilka zdań w tym dniu. Wiele było wspomnień, anegdot, niekończących się słów uznania kierowanych pod adresem Honorowego Profesora i Jego Rodziny. Szczególnie zapadły w pamięć serdeczne, pełne humoru i kunsztu oratorskiego opowieści Profesora Mariana Kossowskiego – nestora polskiego ogrodnictwa. Z mojej strony podzielę się jednym wrażeniem. Bardzo cieszę się, że mogłam wziąć udział w tej uroczystości. Cieszę się, że mam honor i przyjemność współpracować z Panem Profesorem Stanisławem Cebulą, a przeżytych tego dnia wzruszeń nigdy nie zapomnę.

dr hab. Agnieszka Sękara
Katedra Roślin Warzywnych i Zielarskich UR w Krakowie

**Najważniejsze fragmenty laudacji, przedstawiające osiągnięcia,
zasługi i uzasadnienie nadania godności
Honorowego Profesora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
zostały zacytowane poniżej (źródło: www.up.lublin.pl)**

„Prof. dr hab. Stanisław Cebula urodził się 29 maja 1947 r. w Gołkowicach Górnych niedaleko Starego Sącza. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości podjął studia na Wydziale Ogrodniczym AR w Krakowie, które ukończył z wyróżnieniem w 1973 r. Podczas studiów, w uznaniu za wyróżniające się osiągnięcia w nauce, otrzymał stypendium francuskiego Ministerstwa Młodzieży i Sportu. Bezpośrednio po studiach rozpoczął pracę jako instruktor w Spółdzielni Ogrodniczej w Nowym Sączu, jednakże zainteresowania naukowe Profesora były silniejsze i wkrótce przyjął On propozycję pracy w Zespole Warzywnictwa Instytutu Produkcji Ogrodniczej

macierzystej Uczelni, gdzie pracował do końca września 2017 r. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1979 r., doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie warzywnictwa – w 1989 r., tytuł naukowy profesora – w 1996 r, a na stanowisko profesora zwyczajnego awansował w 2005 r.

Jest wybitnym specjalistą z zakresu warzywnictwa. W dorobku prof. S. Cebuli wyjątkową wagę mają nowatorskie badania nad wpływem różnych systemów cięcia roślin warzywnych uprawianych pod osłonami na przebiegające w tych roślinach procesy wegetatywne i generatywne. Efektem badań było m.in. wykazanie zdolności papryki i osterzyny do kompensowania strat biomasy, ponoszonych w wyniku cięcia, poprzez rozbudowę powierzchni i miąższości blaszki liściowej oraz zwiększenie intensywności procesu fotosyntezy. Ważne miejsce zajmują także badania nad wykorzystaniem kontrolowanego stresu, aplikowanego na różnych etapach rozwoju roślin warzywnych, dla sterowania ich wzrostem, przyspieszania plonowania, optymalizacji wielkości plonu oraz zwiększania jego wartości biologicznej. W kręgu zainteresowań naukowych Profesora znajdowały się zawsze zagadnienia związane z rozwojem produkcji warzywniczej w rejonach podgórskich. Znaczna część badań została zrealizowana w formie 10 projektów finansowanych przez KBN, MNiSW oraz MRiRW, a uzyskane wyniki przyczyniły się do udoskonalenia technologii produkcji warzyw w polu i pod osłonami. Profesor współpracował z Uniwersytetem Rolniczym w Pławdiw w Bułgarii, Słowackim Uniwersytetem Rolniczym w Nitrze, Uniwersytetem w Montpellier i Narodowym Instytutem Badań Rolniczych INRA w Awinionie we Francji, Uniwersytetem w Maladze w Hiszpanii oraz Uniwersytetem Adana w Turcji. Za wybitny wkład w rozwój ogrodnictwa Profesor został uhonorowany w 2016 r. Medalem Michała Oczapowskiego – najwyższym odznaczeniem Wydziału Nauk Biologicznych i Rolniczych PAN.

Dorobek naukowy prof. S. Cebuli obejmuje 228 pozycji, w tym 104 oryginalne prace twórcze, 9 rozdziałów w podręcznikach, 67 doniesień na konferencje, sympozja i kongresy oraz 33 artykuły popularno-naukowe, 14 opracowań wdrożeniowych oraz zgłoszenie patentowe w Wielkiej Brytanii. Profesor wypromował trzech doktorantów i był opiekunem ponad 160 prac dyplomowych. Profesor pełnił funkcję kierownika Katedry Roślin Warzywnych i Zielarskich oraz był członkiem Senatu UR w Krakowie. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Ogródniczych od czasu jego powstania w 1987 r. Pełnił funkcje wiceprezesa i następnie prezesa Zarządu Głównego. Był wówczas inicjatorem ustanowienia organizowanych co 4 lata kongresów ogrodniczych – najważniejszego forum społeczności naukowej w tej dyscyplinie w Polsce. Był członkiem Komitetu Nauk Ogródniczych PAN, Zespołu Integracyjno-Eksperyckiego Ekonomiki Rolnictwa PAN, Sekcji Ogródniczej Zespołu Nauk Rolniczych i Leśnych KBN, Rady Naukowej Instytutu Ogródnictwa w Skierniewicach, Komisji Dyscyplinarnej przy Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego oraz ekspertem Georgia National Foundation w Gruzji. Od roku 2010 jest ekspertem PKA dla oceny kierunku ogrodnictwo. Jest członkiem rad programowych czasopism 'Folia Horticulturae', 'Journal of Horticultural Research' i 'Acta Agrobotanica'. Prestiżową funkcją jest członkostwo w Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów od roku 2012. Wyróżniony wieloma nagrodami JM Rektora UR w Krakowie, nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki za osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych, nagrodą Ministra Edukacji Narodowej za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Zawsze i z pełną mocą wspierał Wydział Ogródnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie i troszczył się o jego rozwój."

Awanse i wyróżnienia

Stanowisko profesora nadzwyczajnego uzyskali:

dr hab. Bożena Pawłowska i dr hab. Piotr Siwek z UR w Krakowie
dr hab. Edyta Górską-Drabik, dr hab. Barbara Hawrylak-Nowak, dr hab. Renata Matraszek-Gawron,
dr hab. Agnieszka Najda, dr hab. Elżbieta Patkowska i dr hab. Ewa Zalewska z UP w Lublinie

Stopień doktora habilitowanego uzyskali:

dr Elżbieta Jędraszczyk i dr Barbara Jagosz z UR w Krakowie
dr Renata Matraszek-Gawron, dr Elżbieta Mielniczuk, dr Agnieszka Najda i dr Ewa Zalewska
z UP w Lublinie
dr inż. Dorota Szopińska z UP w Poznaniu,
dr inż. Anna Jaroszewska i dr inż. Piotr Salachna z ZUT w Szczecinie
dr Andrzej Pacholczak z SGGW w Warszawie

Stopień doktora uzyskali:

mgr inż. Robert Wrzodak, mgr inż. Karolina Celejewska i mgr inż. Marek Szymajda z IO w Skierniewicach

Medal Komisji Edukacji Narodowej uzyskali:

dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz i dr hab. Agnieszka Lis-Krzyścin z UR w Krakowie
dr hab. Krystyna Piotrowska-Weryszko z UP w Lublinie

Medal brązowy za długoletnią służbę otrzymała:

dr hab. Barbara Hawrylak-Nowak prof. nadzw., dr Katarzyna Kmiec, dr Tomasz Lipa, dr Marzena
Parzymies i dr Mariusz Szmagara z UP w Lublinie

Nagroda JM Rektora UP w Poznaniu

za całokształt dorobku obejmujący osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne – I stopnia – prof.
dr hab. Anna Golcz, II stopnia – dr hab. Aleksander Stachowiak
nagrody indywidualne za osiągnięcia naukowe – I stopnia – prof. dr hab. Marek Siwulski, II stopnia – dr
hab. Tomasz Kleiber
nagroda zespołowa III stopnia za osiągnięcia organizacyjne – dr hab. Dorota Szopińska
Z puli Rektora nagrody otrzymali: II° – prof. dr hab. Roman Hołubowicz i dr hab. Agnieszka Krzywińska

Nagroda JM Rektora ZUT w Szczecinie

nagrody za osiągnięcia naukowe – dr hab. Anna Jaroszewska, dr hab. Piotr Salachna, dr hab. Ireneusz
Ochmian
nagrody za osiągnięcia organizacyjne – dr hab. Monika Grzeszczuk, prof. nadzw.
nagroda za osiągnięcia dydaktyczne – dr hab. Grzegorz Mikiciuk, dr hab. Piotr Chełpiński, prof. nadzw.,
dr hab. Renata Dobromilska prof. nadzw., dr hab. Małgorzata Mikiciuk i dr hab. Ireneusz Ochmian

XV Konkurs na najlepszą pracę magisterską

Na posiedzeniu Zarządu Głównego PTNO w dniu 13 grudnia 2018 r. zatwierdzone zostały wyniki kolejnej edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską o tematyce ogrodniczej.

Oddział Krakowski:

Nie przyznano nagrody głównej, lecz dwa wyróżnienia:

a/ mgr inż. Natalia Drozd „Wpływ biostymulatora Tytanit na wzrost i rozwój *Verbena hybryda* ‘Empress Hot Pink Charme’ i ‘Empress Cherry Red Charme’ – promotor: dr hab. Bożena Pawłowska

b/ mgr inż. Magdalena Derdaś „Wykorzystanie wirusów entomopatogenicznych do zwalczania zwójki siatkóweczki *Adoxophyes orana* w uprawie porzeczki i jabłoni” – promotor: dr hab. Maria Pobożniak

Oddział Lubelski:

mgr inż. Norbert Rojek „Ocena wzrostu kilku odmian i ekotypów derenia jadalnego (*Cornus mas* L.)” – promotor: dr inż. Iwona Szot

Oddział Olsztyński:

mgr inż. Magdalena Złotowska „Analiza zagospodarowania terenów rekreacyjnych wybranych osiedli mieszkaniowych Olsztyna” – promotor: dr hab. Anna Francke

Oddział Poznański:

mgr inż. arch. kraj. Natalia Łogin „Projekt koncepcyjny ogrodu terapeutycznego przy Warsztatach Terapii Zajęciowej „Wspólna Droga” w Luboniu” – promotor: dr inż. Joanna Bykowska

Oddział Warszawski:

mgr inż. Monika Sawicka „Dystrybucja związków aktywnych biologicznie w owocach wybranych odmian jabłoni” – promotor: dr hab. Barbara Łata

Oddział Wrocławski:

mgr inż. Sebastian Cegiełko „Wpływ podłoża z dodatkiem innowacyjnego kompostu na rozwój wybranych roślin ozdobnych” – promotor: dr hab. Przemysław Bąbelewski

dr hab. Jacek Nawrocki
Prezes ZG PTNO

Nowo przyjęci członkowie

Oddział w Poznaniu

mgr inż. Justyna Żurawicz

mgr inż. Katarzyna Bartoszek

mgr inż. Marek Litka

mgr inż. Dagmara Smolińska

mgr inż. Ewa Milczyńska

Odeszli od nas

Profesor dr hab. Krystyna Karwowska

01.05.1931 – 14.01.2018

Profesor Krystyna Karwowska – doktor habilitowany nauk technicznych w zakresie chemii spożywczej, emerytowany profesor zwyczajny Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Profesor dr hab. Krystyna Karwowska urodziła się 1 maja 1931 roku w Płocku, w rodzinie inteligenckiej. Studia wyższe odbyła w latach 1949–1954 na Wydziale Ogrodniczym SGGW, gdzie uzyskała stopień magistra inżyniera ogrodnictwa. Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała Jej, uchwałą z 19 września 1966 r., Rada Wydziału Chemii Spożywczej Politechniki Łódzkiej na podstawie pracy pt. „Otrzymywanie aromatów jabłkowych i ich charakterystyka chemiczna”. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych nadała Jej ww. Rada uchwałą z 8 kwietnia 1974 r., na podstawie dorobku i rozprawy habilitacyjnej pt. „Studia otrzymywania i ocena naturalnych aromatów owocowych. Wiedzę związaną z aromatami roślinnymi i technikami ich izolacji dr hab. Krystyna Karwowska poszerzała i doskonaliła dzięki specjalistycznym stażom zagranicznym tj.:

- ♦ badania aromatów owocowych w Danii (1964 r.),
- ♦ stypendium FAO w zakresie technologii żywności w Szwajcarii (1972–1973) technologii,
- ♦ stosowanie aromatów naturalnych w technologii żywności w Szwecji (1974 r.),
- ♦ chromatografia cieczowa jako metoda analityczna w Anglii (1975 r.),
- ♦ metody ekstrakcji soków owocowych w RFN (1977 r.),
- ♦ metody badań dodatków do żywności we Francji (1981 r.).

W 1979 r. dr hab. Krystyna Karwowska uzyskała nominację na profesora nadzwyczajnego, a w 1988 r. na profesora zwyczajnego.

Pracę zawodową prof. K. Karwowska rozpoczęła w listopadzie 1954 r. w Centralnym Laboratorium Przemysłu Zielarskiego w Warszawie jako asystent, a później st. asystent. W latach 1960–1984 pracowała w Instytucie Przemysłu Fermentacyjnego (IPF) w Warszawie początkowo jako starszy asystent, następnie od stycznia 1964 r. adiunkt, natomiast od stycznia 1971 r. jako samodzielny pracownik naukowy. W 1971 r. objęła kierownictwo Pracowni Technologii i Badania Substancji Smakowo-Zapachowych w tym Instytucie.

W 1984 r. prof. K. Karwowska otrzymała stanowisko kierownika Zakładu Roślin Leczniczych i Specjalnych. Stanowisko to prof. K. Karwowska piastowała do 1992 r. Na emeryturę przeszła w 2000 r.

Ogólny naukowy dorobek prof. K. Karwowskiej to 120 pozycji, z czego 52 to monografie (w tym skrypt dla studentów SGGW pt. „Suszarnictwo i przetwórstwo ziół”), studia i rozprawy, 48 artykułów i komunikatów naukowych, 17 wynalazków i zgłoszeń patentowych. Główne kierunki badań prowadzonych przez prof. Krystynę Karwowską to:

- ♦ technologia otrzymywania naturalnych aromatów owocowych i ocena ich jakości,
- ♦ metody wyodrębniania, utrwalania i zastosowania składników biologicznie czynnych z surowców roślinnych,
- ♦ analityczne metody badawcze stosowane wobec surowców roślinnych.

Profesor Krystyna Karwowska jako pierwsza w Polsce opracowała oraz wdrożyła metodę i technologię otrzymywania naturalnych aromatów owocowych i warzywnych, a opracowane przez nią metody analityczne służące do oceny jakości tych aromatów zostały przyjęte jako normy w krajach RWPG i zaakceptowane w ośrodkach badawczych Finlandii, Holandii, RFN i Szwajcarii. Opracowanie pt. „Unifikacja metod analitycznych stosowanych w przemyśle spożywczym” stało się zaleceniem kontroli i oceny produktów w obrocie handlowym między krajami RWPG. Kompleks metod analitycznych opracowanych przez prof. K. Karwowską i zespół kierowany przez nią w Zakładzie Roślin Leczniczych i Specjalnych, znalazł zastosowanie w przemyśle spożywczym, zielarskim i kosmetycznym.

Prof. Krystyna Karwowska cieszyła się dużym uznaniem jako wybitny specjalista w zakresie technologii surowców roślinnych zarówno w kraju, jak i zagranicą. Inicjowała nowe kierunki badawcze i brała w nich czynny udział. Jako nauczyciel akademicki pracowała 16 lat. Przez cały okres swojej

pracy zawodowej prowadziła wiele szkoleń dla kadry naukowej i przemysłowej. Była organizatorem studium podyplomowego doskonalenia kadr inżynierskich przemysłu spożywczego oraz kierowała stażami krajowymi i zagranicznymi w IPF. Od czasu objęcia kierownictwa Zakładem Roślin Leczniczych i Specjalnych znacznie poszerzyła problematykę dydaktyczną i badawczą, w wyniku czego wzrosło zainteresowanie specjalizacją „rośliny lecznicze”. Dzięki Jej zdolnościom organizacyjnym i ogromnemu zaangażowaniu, z jakim zdobywała środki na zakup aparatury w ww. Zakładzie powstały laboratoria analizy instrumentalnej (m.in. chromatografii gazowej i cieczowej) oraz laboratorium wstępnej ekstrakcji surowców zielarskich na polu doświadczalnym w Wilanowie-Zawadach. Profesor Karwowska współpracowała też z wieloma zagranicznymi i krajowymi jednostkami naukowymi m.in. w Egipcie, Indiach, Instytutem Żywności i Żywnienia w Warszawie, Wydziałem Technologii Żywności SGGW oraz Instytutem Roślin i Przetworów Zielarskich w Poznaniu.

W okresie aktywności zawodowej prof. Krystynie Karwowskiej nadano wiele odznaczeń i uhonorowano ją wieloma nagrodami, m.in. Złotym Krzyżem Zasługi (1970 r.), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1979 r.), Odznaką Zasłużonego Pracownika Przemysłu Spożywczego i Skupu (1977 r.). Trzykrotnie otrzymała nagrody Ministra Przemysłu Spożywczego i Skupu. Ponadto otrzymała nagrodę Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki (1970 r.), nagrodę w Konkursie Mistrz Techniki (1972 r., 1973 r.), a także honorową odznakę NOT (1985). Była również nagradzana przez Rektora SGGW.

Pani Profesor była człowiekiem prawym, prostolinijnym, wykazującym wielkie zaangażowanie w pracę naukową, umiejącym współpracować i współżyć z ludźmi.

Cześć jej pamięci!

prof. pr hab. Ewa Osińska
Katedra Roślin Warzywnych i Leczniczych SGGW

Profesor dr hab. Eberhard Makosz

23.03.1932 – 29.05.2018

Z głębokim żalem i wielkim smutkiem żegnamy wspaniałego człowieka – Profesora Eberharda Makosza. Pan Profesor był związany z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie, z Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu od 1990 r. W latach 1991–1995 pełnił funkcję kierownika Katedry Nasiennictwa i Szkółkarstwa Ogrodniczego, a po jej podziale w 1995 r. – kierownika Katedry Ekonomiki Ogrodnictwa, której był twórcą. W 2002 r. Profesor przeszedł na emeryturę, ale przez cały czas był obecny w Katedrze i wspierał nas swoim wyjątkowym autorytetem.

Profesor Eberhard Makosz był wielce zasłużonym pracownikiem nauki, cenionym nauczycielem

akademickim i wychowawcą wielu pokoleń młodzieży akademickiej. Dla mnie i współpracowników był i pozostanie autorytetem, wzorem do naśladowania, człowiekiem bardzo aktywnym, z wielką pasją i zaangażowaniem w sprawy polskiego sadownictwa oraz rozległą wiedzą o rynku owoców, którą chętnie dzielił się podczas corocznych konferencji organizowanych w Lublinie, a wcześniej przez wiele lat także w Limanowej. Ostatnia konferencja odbyła się 22 marca 2018 r. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie i zgromadziła liczne grono przedstawicieli świata praktyki i nauki.

Od początku swojej drogi naukowo-badawczej Profesor Eberhard Makosz najwięcej uwagi poświęcał problematyce sadowniczej, głównie jabłkom, które stały się jego pasją życiową. Wkład Profesora w rozwój sadownictwa w Polsce jest nieoceniony. Śmiało można stwierdzić, że zrewolucjonizował On polskie sadownictwo. Jego wizjonerstwo zostawiło trwałe ślady na mapie zarówno krajowego, jak również europejskiego i światowego sadownictwa. Za największe osiągnięcie Profesora należy uznać wprowadzoną w polskim sadownictwie zmianę sadów wysokopiennych na karłowe. Dzięki tej rewolucyjnej zmianie istotnie wzrosły zbiory jabłek w Polsce, poprawiła się ich jakość, a Polska stała się czołowym producentem tych owoców w Europie i na świecie.

Profesor od zawsze kładł także nacisk na współpracę nauki i praktyki. Zorganizował około 50 ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji oraz seminariów sadowniczych i szkółkarskich w Lublinie i Limanowej, około 1000 szkoleń dla sadowników oraz ponad 30 wyjazdów szkoleniowych dla sadowników i pracowników nauki do różnych krajów m.in. Niemiec, Holandii, Belgii, Austrii, Szwajcarii, pd. Tyrolu, Australii, Chile, USA, Indii, Japonii, Iranu, Kanady, Chin, Brazylii i Nowej Zelandii.

Profesor Eberhard Makosz był człowiekiem dobrym i szlachetnym, o wielkiej kulturze osobistej, osobą niezmiernie szanowaną i podziwianą przez sadowników i współpracowników, którzy z wielkim szacunkiem i uznaniem odnosili się do jego pracowitości, zaangażowania i osiągnięć. Te cechy Profesora Makosza w połączeniu z „jabłkową” pasją przysporzyły mu wielu sympatyków i zwolenników. W pracy Profesor narzucał sobie i współpracownikom wysokie standardy zachowania i dobre wzorce, takie jak skromność, solidność czy punktualność. Profesor zawsze podkreślał, że na swojej drodze spotykał życzliwych i gotowych do współpracy ludzi, zarówno

ze sfery nauki, jak i praktyki, w tym głównie sadowników oraz szkółkarzy, bez których zmiany w krajowym sadownictwie byłyby trudne do przeprowadzenia. Jego odejście jest wielką stratą dla polskiego sadownictwa, polskiej nauki oraz społeczności naszej Uczelni i Wydziału.

Profesor Makosz na zawsze pozostanie w naszej pamięci i sercach.

dr hab. Eugenia Czernyszewicz, prof. nadzw.
Kierownik Katedry Zarządzania i Marketingu
UP w Lublinie

Profesor dr hab. Antoni Filipowicz

23.12.1940 – 01.09.2018

Prof. dr hab. Antoni Filipowicz urodził się 23 grudnia 1940 r. w Przemyślu. Był absolwentem Wydziału Rolniczego Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie (1965), doktorem nauk rolniczych Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Lublinie (1974), doktorem habilitowanym nauk rolniczych z zakresu ochrony roślin Wydziału Ogrodniczego AR w Lublinie (1983) i profesorem (1995).

W latach 1965–1974 był asystentem w Katedrze Ochrony Roślin Wydziału Rolniczego Akademii Rolniczej w Lublinie, a następnie adiunktem w Instytucie Ochrony Roślin Wydziału Ogrodniczego (1974–1983), docentem w Katedrze Fitopatologii i Techniki

Ochrony Roślin tego Wydziału (1983–1990), profesorem nadzwyczajnym (1990–1995) w tej Katedrze oraz profesorem nadzwyczajnym i zwyczajnym (od 1998 r.) w Katedrze Ochrony i Kwarantanny Roślin Wydziału Ogrodniczego, a także kierownikiem tej Katedry (od 1995 r.).

Profesor Antoni Filipowicz pełnił funkcję Pełnomocnika Rektora ds. studenckiego ruchu naukowego (1985–1987) oraz funkcję Prodziekana Wydziału Ogrodniczego (1985–1987). Był członkiem Komitetu Ochrony Roślin PAN (od 1996 r.), członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fitopatologicznego (od 1972 r.), Polskiego Towarzystwa Botanicznego (od 1974 r.), Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu (od 1974 r.), Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (od 1988 r.), Lubelskiego Towarzystwa Naukowego (od 1990 r.), wykładowcą Uniwersytetu III Wieku (od 1985 r.), Dyrektorem Katolickiej Wszechnicy Ludowej w Lublinie (1996–1999 r.) oraz aktywnym członkiem *Ordo Equistris Sancti Sepulchri Hierosolymitani* (od 2002 r.).

Pierwsze naukowe publikacje Profesora Antoniego Filipowicza ukazały się w 1960 r. i dotyczyły

występowania grzybów z rodzaju *Helminthosporium* w uprawach jęczmienia jarego. Późniejsze prace badawcze Pana Profesora dotyczyły grzybów patogennych przenoszonych przez materiał siewny roślin motylkowatych: fasoli, grochu, bobu, łubinu i bobiku. Najwięcej uwagi Profesor Filipowicz poświęcił grzybom z rodzaju *Fusarium* i *Ascochyta*, badając podatność różnych odmian *Pisum sativum* na askochytozę.

Na początku lat 80-tych XX w. Profesor Filipowicz prowadził szeroko zakrojone badania dotyczące mykoflory nasion bobiku (*Vicia faba*), ważnej wówczas gospodarczo rośliny pastewnej oraz chorobotwórczości *Ascochyta fabae* względem tej rośliny. Wykazał On, że materiał siewny jest jednym z podstawowych źródeł infekcji. Podkreślając rolę nasion w przenoszeniu *Ascochyta fabae* opracował zalecenia dotyczące wprowadzenia dopuszczalnych norm porażenia materiału siewnego, co jest sposobem znacznie zmniejszającym porażenia nasion askochytozą. W kolejnych latach Profesor Filipowicz rozszerzył swoje badania pod kątem metod zwalczania patogenów przenoszonych z materiałem siewnym roślin motylkowatych, głównie z zastosowaniem zapraw nasiennych. W późniejszym czasie kierunki Jego badań zostały poszerzone o patogeny rośliny ogrodniczych, głównie ozdobnych i warzywnych, co

wynikało z ówczesnych potrzeb fitopatologii w rejonie Lubelszczyzny.

Profesor Antoni Filipowicz był autorem i współautorem 215 publikacji naukowych na temat grzybów chorobotwórczych roślin uprawnych, a także stosowania środków ochrony roślin i skutków ich ubocznego działania. Był promotorem około 90 prac magisterskich, promotorem pięciu zakończonych przewodów doktorskich oraz recenzentem wielu prac na stopień doktora i doktora habilitowanego oraz na tytuł profesora.

Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz uzyskał nagrodę II stopnia ministra Edukacji Narodowej za osiągnięcia naukowe.

Pan Profesor był prawdziwym Człowiekiem Nauki, osobą o wielu pasjach, wielkim miłośnikiem i znawcą historii. Dla współpracowników Jednostki, którą kierował, był autorytetem, życzliwym i wyrozumiałym szefem, człowiekiem kultury i serca. W studentach zaś z zapałem rozbudzał chęć odkrywania tajemnic szeroko rozumianej Nauki.

Zachowamy Go na zawsze w naszej pamięci.

Pracownicy Zakładu Metod Ochrony Roślin
UP W Lublinie

Profesor dr hab. Alojzy Czynczyk

08.08.1933 – 09.11.2018

Profesor dr hab. Alojzy Czynczyk był wybitnym specjalistą w dziedzinie szkółkarstwa roślin sadowniczych. Przez pięćdziesiąt lat był związany zawodowo z Instytutem Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach. Urodził się 8 sierpnia 1933 roku w Nowych Święcianach na Wileńszczyźnie. W roku 1946 jako repatriant wraz z rodziną przybył na ziemie odzyskane do Giżycka. W 1956 roku, zaraz po ukończeniu

studiów w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, rozpoczął pracę w Zakładzie Naukowo-Badawczym Dąbrowice, w gospodarstwie Prusy Instytutu Sadownictwa, gdzie później pełnił funkcję zastępcy dyrektora ds. naukowych. W Instytucie Sadownictwa i Kwiaciarstwa przez wiele lat był kierownikiem Zakładu Hodowli, Oceny Odmian i Szkółkarstwa Roślin Sadowniczych, a następnie Zakładu

Oceny Odmian i Szkółkarstwa Roślin Sadowniczych. Był Członkiem II kadencji Rady Naukowej Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa.

Prof. dr hab. Alojzy Czynczyk był autorem licznych publikacji naukowych, książek i artykułów popularno-naukowych z zakresu sadownictwa i szkółkarstwa. Był bardzo ceniony w krajowych i międzynarodowych kręgach naukowych. Prowadził prace dotyczące metod produkcji zdrowego materiału szkółkarskiego na potrzeby rozwoju polskiego sadownictwa. Z Jego inicjatywy w latach siedemdziesiątych XX w. założono w Polsce pięć pierwszych sadów zraźnikowych na potrzeby produkcji materiału szkółkarskiego wolnego od chorób wirusowych. Pan Profesor wiele uwagi i pracy poświęcił badaniom przydatności do produkcji sadowniczej drzewek jabłoni ze wstawkami skarłającymi. Z sukcesem prowadził również prace nad wyselekcjonowaniem wartościowych podkładek generatywnych dla gruszy.

Pan Profesor był szczerze oddany pracy zawodowej, którą wykonywał z wielkim zaangażowaniem i pasją. Za swoją działalność naukową i popularyzatorską otrzymał odznaczenia państwowe: Srebrny Krzyż Zasługi oraz Zasłużony Pracownik Rolnictwa. W naszej pamięci pozostanie jako Wielki Patriotą,

fot. Dorota Czynczyk

pracujący zawsze dla „kochanej Ojczyzny”, a także jako Osoba niezwykle odpowiedzialna i bardzo uczynna.

Odszedł od nas szlachetny, prawy i dobry Człowiek.

Cześć Jego Pamięci!

*Koleżanki i Koledzy
z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach*

Informacje o działalności oddziałów

Oddział w Krakowie

1–8.06.2018 r. – wyjazd studyjny członków PTNO do Gruzji (Kachetia, Tuszetia),

27.11.2018 r. – wykłady mgr. inż. Tomasza Domańskiego (Koppert Biological Systems)

- „Innowacyjne technologie ochrony i zapylania roślin ogrodniczych”,
- „Zasady autoprezentacji” (skierowany dla studentów Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa UR).

Oddział w Lublinie

W roku 2018 zorganizowano cztery spotkania naukowe, na których wygłoszono cztery referaty:

- 15.03.2018 r. – „Chiny – stan obecny i perspektywy rozwoju uprawy roślin jagodowych” – dr hab. Stanisław Pluta prof. nadzw., Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.
- 23.05.2018 r. – „Zmienność ontogenetyczna i środowiskowa naturalnych substancji lotnych” – dr hab. Agnieszka Najda, Katedra Warzywnictwa i Roślin Leczniczych, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.
- 29.10.2018 r. – dr hab. Katarzyna Antosik prof. nadzw., Zakład Dietetyki i Oceny Żywności, Instytut Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach:
 - ▷ „Suplementy diety – moda czy konieczność”.
 - ▷ „Żywność tradycyjna w diecie człowieka”.
- 3.12.2018 r. – omówienie działalności organizacyjnej i naukowej Oddziału oraz jego zadań w 2019 roku.

Ponadto członkowie Lubelskiego Oddziału PTNO:

- Brali udział w organizacji III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Ekologia człowieka”.
- Przeprowadzili dwa warsztaty praktyczne:
 - ▷ 5.08.2018 r. – „Struktura nektarników i ziaren pyłku – mikroskopia świetlna” – „Święto Pszczół”, Ogród Botaniczny UMCS.
 - ▷ 29.11.2018 r. – „Endosekrecyjne struktury wydzielnicze w wybranych organach roślin jadalnych” oraz „Kwiaty jadalne – wielokierunkowe wykorzystanie” (dla uczniów Zespołu Szkół w Wólce Gościeradowskiej).

W dniach 15–21.09.2018 r. po raz 15. współorganizowali „Lubelski Festiwal Nauki” przygotowując dla mieszkańców Lublina ciekawe projekty, wystawy oraz wykłady z zakresu ogrodnictwa.

Oddział w Olsztynie

8.03.2018 r. – prof. Dariusz Ryliškis, pracownik Vilniaus Kolegija i Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Wileńskiego, przedstawił ośrodki naukowe, w których jest zatrudniony oraz wygłosił wykład na temat „Cech

przydatnych w identyfikacji drzew liściastych zimą”. Prof. Dariusz Ryliškis realizował na Wydziale Kształtowania Środowiska UWM w Olsztynie pod opieką dr hab. Anny Bieniek z Katedry Ogrodnictwa program Erasmus+. Po wykładzie, na którym obecny był także koordynator Wydziałowy Programu Erasmus, dr hab. Andrzej Żołnowski, omówiono możliwości współpracy międzyuczelnianej i wręczono materiały promocyjne z UWM. Następnie Prof. Zdzisław Kawecki wyraził podziękowania za życzenia z okazji Jubileuszu 80-lecia urodzin, który obchodził 07.02.2018 r., złożone przez Zarząd Olsztyńskiego oddziału PTNO, a także za artykuł, który przewodnicząca oddziału dr hab. Anna Bieniek opublikowała w Czasopiśmie Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie „5 plus X”.

20.06.2018 r. – przewodnicząca poinformowała członków o planowanym spotkaniu sprawozdawczym ZG PTNO, omówiła bieżącą działalność Oddziału i zaprosiła do dyskusji na temat możliwości dalszych działań. Następnie dr Grzegorz Fiedorowicz przedstawił relację z wystawy fotograficznej „Rośliny w naturze i w ogrodzie”, której był kuratorem. Zapoznał też członków Oddziału Olsztyńskiego PTNO z materiałami, które zostały wydane z okazji 12. Zjazdu Miłośników Roślin i Ogrodów Skalnych, który odbył się w Ogrodzie Botanicznym w Poznaniu w dniu 21.04.2018 r. Następnie wygłosił referat pt. „Grzyby w ogrodzie – sprzymierzeńcy roślin”. Przedstawił także internetową bazę roślin „TABAZA”, której jest administratorem i zachęcił do korzystania z niej. Po wykładzie odbyła się dyskusja na temat mikoryzy i grzybów oraz degustacja świeżych owoców świdośliwy olcholistnej i suchodrzewu jadalnego, a także przetworów z rokitnika pospolitego, bzu czarnego i dzikiej róży.

05.12.2018 r. – przewodnicząca podsumowała dotychczasową działalność Oddziału, podjęła dyskusję na temat możliwości dalszych działań oraz poinformowała o zaplanowanym na dzień 13.12. spotkaniu sprawozdawczym ZG PTNO w Krakowie. Powołano również komisję do oceny prac magisterskich zgłoszonych do XV edycji konkursu na najlepszą pracę dyplomową o tematyce ogrodniczej.

Ponadto członkowie Oddziału Olsztyńskiego współorganizowali i aktywnie uczestniczyli w VIII Targach Sadownictwa i Warzywnictwa TSW 2018 w Nadarzynie, „Pikniku inspiracji naukowych” nad Małym Jeziorakiem w Iławie, XVI Olsztyńskich Dniach Nauki i Sztuki oraz XV Festiwalu Rolniczym w Brwinowie. Prowadzili również wykłady i warsztaty w ramach kilku projektów realizowanych przez Uniwersytet Trzeciego Wieku, Uniwersytet Dzieci w Olsztynie, Stowarzyszenie „Babki Zielarki” z siedzibą w Blankach, a także szkołę partnerską – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie.

Oddział w Poznaniu

W roku 2018 odbyło się pięć spotkań, w czasie których wygłoszono następujące referaty:

26.01.2018 r.

- „Na spotkanie z wiecznością. Zagadka szczątków roślinnych z krypt Bazyliki Jasnogórskiej” – dr Halina Galera, Instytut Botaniki, Zakład Ekologii Roślin i Ochrony Środowiska, Wydział Biologii, Uniwersytet Warszawski,

- „Madera – ogród na Atlantyku” – dr hab. Katarzyna Seidler-Łożykowska, prof. IWNiRZ, Pracownia Hodowli Roślin Zielarskich, Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu,

23.02.2018 r.

- „Herbata (*Camellia sinensis*) jako źródło związków biologicznie aktywnych” – prof. dr hab. Anna Gramza-Michałowska, Katedra Technologii Gastronomicznej i Żywności Funkcjonalnej, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- „FOTOWypADY – w pogoni za światłem” – mgr inż. Adriana Bogdanowska, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”, Redaktor naczelna Magazynu Przyrodniczego SALAMANDRA,

23.03.2018 r.

- „Jajo – fenomen natury” – dr inż. Tomasz Szablewski, Katedra Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Żywności, Wydział Nauk o Żywności i Żywieniu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- „Pod błękitnym niebem Mongolii” – dr Ewa Dankowska i prof. dr hab. Tadeusz Baranowski, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,

13.04.2017 r.

- „Dendroflora wybranych zabytkowych cmentarzy powiatu poznańskiego wraz z projektem koncepcyjnym rewaloryzacji wybranego obiektu” – mgr inż. Lilianna Jędrzejczak, laureatka konkursu PTNO na najlepszą pracę magisterską w 2017 r. Praca zrealizowana została w Katedrze Dendrologii, Sadownictwa i Szkółkarstwa WOiAK, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu pod kierunkiem dr inż. Joanny Bykowskiej,
- „Ogrody społeczne – tereny zieleni współtworzone z mieszkańcami” – mgr inż. arch. kraj. Magdalena Garczarczyk, architektka krajobrazu, nauczycielka, animatorka, członkini Stowarzyszenia Kolektyw Kąpielisko, które wraz z mieszkańcami prowadzi ogród społeczny na poznańskim Łazarzu oraz mgr inż. arch. kraj. Agnieszka Malinowska, architektka krajobrazu, doktorantka na Uniwersytecie Przyrodniczym w Poznaniu, członkini Stowarzyszenia Kolektyw Kąpielisko, które wraz z mieszkańcami prowadzi ogród społeczny na poznańskim Łazarzu,

18.05.2018 r.

- „Przeciwutleniacze TAK czy NIE?” – dr hab. Kinga Maria Stuper-Szablewska, Zakład Chemii Ogólnej, Katedra Chemii, Wydział Technologii Drewna, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu,
- „Tajlandia oczami ogrodnika” – mgr inż. Dagmara Smolińska, doktorantka w Katedrze Roślin Ozdobnych, Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu.

01.06.2018 r.

Odbył się wyjazd studyjny. Członkowie i sympatycy Poznańskiego Oddziału PTNO odwiedzili trzy parki znajdujące się na Łuku Mużakowskim: Park krajobrazowy Łęknica-Bad Muskau, Ogród Różaneczników w Kromław i Geopark (dawna kopalnia „Babina”).

W dniach 20–23 maja z gościnną wizytą w Poznaniu przebywał członek Międzynarodowego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych (ISHS) – prof. Sirichai Kanlayanarat z Tajlandii wraz z małżonką,

Poznański Oddział PTNO był jednym ze sponsorów 3. Konferencji Naukowo-Warsztatowej „Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne”, która odbyła się 21 sierpnia w Poznaniu. Członkowie Oddziału brali udział w pracach komitetu organizacyjnego oraz w części referatowej i warsztatowej konferencji,

6 grudnia odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału, które dotyczyło XV edycji konkursu Zarządu Głównego PTNO na najlepszą pracę magisterską.

Oddział w Skierniewicach

W roku 2018 Skierniewicki Oddział PTNO wspólnie ze Skierniewickim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Botanicznego zorganizował pięć spotkań naukowych, podczas których wygłoszono następujące referaty:

- 16.01.2018 r. – prof. dr hab. Augustyn Mika – „Jabłoń królową drzew owocowych”
- 20.02.2018 r. – dr hab. Barbara Dyki – „Świat przyrody w mikroskopie”
- 03.04.2018 r. – dr hab. Marcin Górecki – „Srilanka – herbata, ryż i słonie”
- 15.05.2018 r. – prof. dr hab. Krystyna Górecka, dr hab. Marcin Górecki, dr Karolina Górecka – „Tajlandia – wrażenia przyrodnicze i kulturowe” – cz. I
- 02.07.2018 r. – dr hab. Marcin Górecki „Gwatemala, Honduras, Nikaragua – 3 kraje, 3 tygodnie”
- 16.11.2018 r. – dr hab. Marcin Górecki „Wietnam od Hanoi do Sajgonu”.

Ponadto członkowie skierniewickiego Oddziału PTNO brali aktywny udział w organizacji konferencji i spotkań naukowych opisanych w rozdziale Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań.

Oddział w Szczecinie

W roku 2018 Szczeciński Oddział PTNO zorganizował pięć spotkań (w tym trzy wyjazdowe):

26.01.2018 r. – dr hab. Monika Bieniasz z Katedry Sadownictwa i Pszczelnictwa UR w Krakowie wygłosiła wykład nt. „Produkcja win metodami specjalnymi”.

27.01.2018 r. – Oddział w Szczecinie zorganizował wyjazd dla członków i sympatyków Towarzystwa na 83. Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa „Grüne Woche” w Berlinie. Targi „Zielony Tydzień” są największą tego rodzaju imprezą na świecie. Podczas wyjazdu można było zapoznać się ze specjalnościami regionalnymi i artykułami ekologicznymi z ponad 60 państw ze wszystkich kontynentów, z Bułgarią na czele, jako krajem partnerskim tegorocznych targów.

09.02.2018 – odbyło się zebranie członków szczecińskiego oddziału PTNO. Sprawozdanie z działalności Oddziału przedstawił przewodniczący dr hab. Piotr Chełpiński prof. nadzw. Przewodniczący przedstawił najbliższe plany dotyczące działalności Oddziału oraz zapoznał zebranych z harmonogramem spotkań i wyjazdów w roku 2018. Następnie wiceprzewodniczący Oddziału dr hab. Piotr Żurawik wręczył Medale XXX-lecia PTNO pani dr hab. Renacie Dobromilskiej prof. nadzw., panu prof. dr hab. Marianowi Orłowskiemu oraz panu dr

hab. Piotrowi Chełpińskiemu prof. nadzw. Dr hab. Agnieszka Zawadzińska zapoznała zebranych z informacjami dotyczącymi stanu finansów Oddziału. Mgr inż. Kamila Bojko przedstawiła sprawozdanie z zebrania ZG Towarzystwa. Pan mgr inż. Arek Orkiszewski z firmy FMC wygłosił wykład nt. produkcji ekologicznej.

20.05.2018 r. – Oddział w Szczecinie zorganizował wyjazd dla członków i sympatyków pod hasłem: Ziemia Lubuska i Park Mużakowski /Muskauer Park (Saksonia). Uczestnicy zwiedzili okolice Sulechowa, gdzie zobaczyli drewniany kościół w Kłępsku (jeden z siedmiu cudów Polski w 2016 roku) oraz drugą pod względem grubości sosnę w Polsce, „Waligórę”. Następnie przejechali do Łęknicy/Bad Muskau – największego parku w stylu angielskim w Polsce i w Niemczech, od 2004 roku na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO. Uczestnicy spacerowali po Parku Mużakowskim, obejrzeli stałą wystawę w Nowym Zamku oraz podziwiali park z wieży zamkowej. W drodze powrotnej zatrzymali się w polskiej stolicy Bachusa, w Zielonej Górze, na Winnym Wzgórzu z Palmiarnią oraz odwiedzili zielonogórską starówkę. Jak zawsze podczas wyjazdów, wspaniałym przewodnikiem, był dr inż. Tadeusz Leśnik.

15.06.2018 r. – Oddział w Szczecinie zorganizował wyjazd dla członków i sympatyków do Ogrodu Dendrologicznego w Glinnej koło Szczecina. Historia tego niezwykłego miejsca sięga roku 1823, kiedy na tym terenie założono pierwsze szkółki drzew i krzewów. Ze względu na niezwykle łagodny mikroklimat tego terenu, mogliśmy podziwiać egzotyczne gatunki drzew i krzewów, które nie występują w innych regionach naszego kraju. Przewodnikiem po Ogrodzie Dendrologicznym był dr inż. Marcin Kubus.

Oddział w Warszawie

17.01.2018 r. – odbyło się zebranie OW PTNO, którego głównym punktem było opracowanie planu działania na rok 2018 (ustalenie terminów spotkań, propozycji prelekcji oraz wykładów tematycznych itp.). W drugiej części spotkania dr Anna Geszprych wygłosiła referat pt. „Namibia – „wielkie nic” czy ostoja bioróżnorodności?”.

7–14.04.2018 r. – studenci oraz pracownicy Wydziału Ogrodnictwa Biotechnologii i Architektury Krajobrazu SGGW w Warszawie (w tym członkowie OW PTNO) przebywali w Holandii w ramach wyjazdu naukowo-dydaktycznego zorganizowanego pod hasłem „Nauka i praktyka – uczymy się od najlepszych”. Inicjatorami tego przedsięwzięcia byli pracownicy Katedry Roślin Ozdobnych i Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych oraz studenci aktywnie działający w Kole Naukowym Ogrodników. Do współpracy zaproszono czołowe firmy z branży ogrodniczej i prywatnych przedsiębiorców. W trakcie wyjazdu odwiedzono wiele firm ogrodniczych w tym: Rijk Zwaan, Koppert Biological Systems, Ruiter Experience Center oraz Instytut Badawczy Delphy Improvement Centre w Bleiswijk.

13.06.2018 r. – prelekcja prof. dr hab. Aleksandry Łukaszewskiej pt. „Krajobrazy i rośliny Dzikiego Zachodu”.

9–10.06.2018 r. – wyjazd studyjny do firmy „Dary Natury” w Korycinach. W wydarzeniu uczestniczyli członkowie OW PTNO oraz pracownicy i studenci Wydziału Ogrodnictwa, Biotechnologii i Architektury Krajobrazu. Uczestnicy spotkania odbyli spacer ścieżką dydaktyczną po lasach gminy Koryciny poznając

dzikie rośliny lecznicze w ich naturalnym środowisku. Przewodnikiem po siedliskach naturalnych jak co roku był dr inż. Mirosław Angielczyk, założyciel firmy, który barwnie opowiadał o ziołach i możliwościach ich zastosowania. W tym roku po raz pierwszy zaistniała możliwość skorzystania z kąpeli ziołowych w nowo powstałym SPA „Ziołowego Zakątka”,

18–19.06.2018 r. – w firmie „Dary Natury” w Korycinach odbyło się szkolenie „Technologia uprawy ziół w gospodarstwie rolnym i rozpoznawanie ziół dziko rosnących”. Jego celem było zapoznanie uczestników szkolenia z podstawami uprawy roślin zielarskich oraz nabycie umiejętności rozpoznawania czasu i sposobu zbioru ziół w ich naturalnym środowisku, a także zapoznanie się z możliwością wykorzystania ziół w lecznictwie i diecie człowieka. Szkolenie prowadzili: dr Mirosław Angielczyk, założyciel Podlaskiego Ogrodu Botanicznego w Korycinach oraz prof. Ewa Osińska z Katedry Roślin Warzywnych i Leczniczych SGGW – członek OW PTNO.

25.10.2018 r. – dr Sochacki zorganizował seminarium pt. „Innowacyjność produkcji ogrodniczej w Belgii”, na którym podzielił się swoimi obserwacjami i wrażeniami z wyjazdu i spotkań z belgijskimi nauczycielami ogrodnictwa i architektury krajobrazu,

21.11.2018 r. – odbyło się spotkanie otwarte OW PTNO, na którym mgr J. Marszał wygłosił wykład pt. „Sadownictwo Południowego Tyrolu i okolic Jeziora Bodeńskiego”.

Ponadto członkowie Zarządu oraz inni członkowie Oddziału Warszawskiego PTNO brali czynny udział w XIV edycji MTAS-FruitPRO, Targach Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu „Green Days” oraz XXII Dniu Otwartym w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie.

Oddział we Wrocławiu

W roku 2018 zorganizowano dwa spotkania plenarne oraz kilka wyjazdów terenowych, w których uczestniczyli lub brali czynny udział członkowie PTNO.

W ramach spotkań plenarnych:

23.02.2018 r. – prof. dr hab. Anita Biesiada przedstawiła dwa referaty

- „Organizacja procesu kształcenia w Chinach”,
- „Chiny z Suzhou do Hongkongu”.

2.03.2018 r. – zaprezentowano wyniki pracy doktorskiej pt.: „Wpływ ograniczonej ochrony chemicznej sadu jabłoniowego na plon oraz jakość owoców z uwzględnieniem ich przydatności do produkcji żywności dla dzieci” autorstwa mgr. inż. Mateusza Gramzy.

Poza spotkaniami plenarnymi odbyło się sześć wyjazdów terenowych:

- 12.03.2018 r. – do gospodarstwa ogrodniczego Nowacki Tulipany w Nowych Skalmierzycach specjalizującego się w uprawie tulipanów i oraz róż na kwiat cięty,

- 22.03.2018 r. – do Przedsiębiorstwa Produkcji Ogrodniczej „Siechnice” Sp. z o.o., gdzie zapoznano się z najnowszymi trendami w produkcji warzyw pod osłonami, szczególnie z doświetlaniem,
- 12.04.2018 r. – do gospodarstwa ogrodniczego Barbary i Andrzeja Nowosadów w Smolcu specjalizującego się w produkcji kwiatów rabatowych, balkonowych, bylin i traw oraz chryzantem doniczkowych,
- 26.04.2018 r. – do gospodarstwa ogrodniczego pana Krzysztofa Kulczyckiego zlokalizowanego w Siemidrożycach. Gospodarstwo specjalizuje się w produkcji ogórków szklarniowych,
- 25.05.2018 r. – zwiedzanie zamku Książ oraz wizyta w gospodarstwie ogrodniczym Andrzeja Litwińczuka w Słotwinie produkującym rzodkiewkę i szczypior. Podczas tego wyjazdu odwiedzono również gospodarstwo pana Jakuba Mazurka w Bagieńcu, gdzie wizytowano winnicę i plantację lawendy,
- 22.06.2018 r. – do gospodarstwa Winnicka Sałata specjalizującego się w uprawie sałaty kruchej oraz innych warzyw liściowych. Tego samego dnia odwiedzono również Szkółkę Drzew i Krzewów Ozdobnych Anna Matusiak specjalizującą się w produkcji borówki amerykańskiej metodą *ex vitro*.

Ponadto członkowie Wrocławskiego Oddziału PTNO byli zaangażowani w propagowanie wiedzy ogrodniczej na licznych spotkaniach i seminariach skierowanych do praktyki ogrodniczej oraz uczestniczyli w krótkoterminowych wyjazdach zagranicznych. Dr Piotr Chohura odbył wizytę w Uniwersytecie Sadownictwa w Humaniu na Ukrainie, a dr inż. Marta Czaplicka-Pędzich w Technological Educational Institute na Krecie.

Sprawozdania z sympozjów, konferencji, seminariów i spotkań

XIV edycja Międzynarodowych Targów Agrotechniki Sadowniczej – FruitPro 2018

W dniach 14–15 lutego 2018 roku w Warszawie, na terenie Centralnego Ośrodka Sportowego „TORWAR” przy ulicy Łazienkowskiej 6a miała miejsce kolejna już, XIV edycja MTAS-FruitPRO. Licznym i atrakcyjnym wykładom towarzyszyła targowa ekspozycja technologii dla sadownictwa. Nieodzowną częścią targów był panel wykładów wygłaszanych przez przedstawicieli świata nauki i doradców sadowniczych zarówno z Polski, jak i zagranicy. W tym roku wykłady cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem odwiedzających, gdyż tematyka poszczególnych prezentacji była wygłaszana po raz pierwszy, a wykładowcy bardzo praktycznie omawiali tematy, co podobało się uczestnikom.

Wygłoszone zostały następujące referaty naukowe i popularnonaukowe:

1. Przegląd odmian jabłoni na świecie ze szczególnym uwzględnieniem odmian klubowych. Trendy w nasadzeniach w różnych regionach świata – Guerra W.
2. Zbiory jabłek w Europie i na świecie w 2017 r. – zapasy, ceny i dynamika sprzedaży. Trendy na rok 2018. – Schwartz H.
3. Dynamiczny rozwój sadownictwa w Azji Centralnej i na Ukrainie – zagrożenie czy szansa dla polskich sadowników – Yarmak A.
4. Zapasy i jakość jabłek w polskich chłodniach – Paradowski A.
5. Czynniki wpływające na wybarwienie jabłek – de Wit J.
6. Rola ptaków drapieżnych w ochronie upraw sadowniczych – Fijewski Z.
7. Sercadis – nowe możliwości ochrony sadów przed parchem i mączniakiem – Vanderwaeren R.
8. Jakość środków ochrony roślin – co poza substancją aktywną – Miszczyk M.
9. Problematyka pozostałości środków ochrony roślin w kontekście coraz ostrzejszych wymagań sieci handlowych – Young J.
10. Zapobieganie stratom przymrozkowym i prowadzenie sadu po przymrozkach – de Wit J.
11. Jabłka z przeznaczeniem na dalekie rynki – Tomala K.

dr hab. Dariusz Wrona, prof. nadzw.
dr Wiesława Rosłon,
Oddział PTNO w Warszawie

Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe Dzień Jabłoniowy

28 lutego 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe „Dzień Jabłoniowy”, zorganizowane przez dr. Mirosława Sitarkę, kierownika projektu InnoFruit z IO. Dr Dorota Kruczyńska w swoim wystąpieniu zaprezentowała nowe odmiany jabłoni do aktualnych potrzeb rynku, a dr Krzysztof Rutkowski – nowoczesne technologie przechowywania jabłek. Po części wykładowej,

w czasie indywidualnych konsultacji, prelegenci odpowiadali na pytania zainteresowanych osób. W spotkaniu wzięło udział ok. 30 słuchaczy, wśród których byli m.in. sadownicy i przedstawiciele firm branżowych.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

60. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych „Racjonalna ochrona – minimum pozostałości pestycydów”

W dniach 6–7 marca, w roku obchodów 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, w Kino-teatrze Polonez w Skierniewicach odbyła się jubileuszowa 60. Ogólnopolska Konferencja Ochrony Roślin Sadowniczych. Otworzyła ją dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Małgorzata Korbin. Na wstępie odczytała listy gratulacyjne, a następnie przedstawiła najważniejsze fakty z historii Instytutu oraz podkreśliła ogromną rolę, jaką odegrał jego założyciel – profesor Szczepan Aleksander Pieniążek oraz inni pracownicy Instytutu w rozwoju polskiego sadownictwa. Zasłużone osoby oraz instytucje, które wniosły znaczący wkład w rozwój ochrony roślin, otrzymały z rąk pani dyrektor „Laur Uznania”.

Wykłady w pierwszym dniu konferencji dotyczyły m.in. badań naukowych w służbie praktyki ochrony roślin sadowniczych, racjonalnych sposobów ochrony sadów przed chorobą replantacyjną, chorobami bakteryjnymi i grzybowymi, przed szkodnikami i chwastami oraz problematyki jakości owoców pod kątem chorób przechowalniczych oraz pozostałości środków ochrony roślin. Wystąpienia te zakończono bardzo ważnym punktem obrad, jakim był panel dyskusyjny „Czy można wyprodukować owoce wysokiej jakości bez pozostałości ś.o.r.” z udziałem sadowników indywidualnych oraz członków stowarzyszeń i grup producenckich, doradców sadowniczych, a także przedstawicieli firm zajmujących się przetwórstwem owoców czy produkujących środki ochrony roślin. Miłym akcentem kończącym pierwszy dzień obrad był koncert artystów scen polskich, wychowanków Samorządowej Szkoły Muzycznej II stopnia w Skierniewicach.

Drugi dzień konferencji rozpoczął się prezentacją dorobku Instytutu Ochrony Roślin z Białorusi, który przedstawiły panie dr S. I. Yarchakouskaya oraz dr V. S. Komardina. Kolejny wykład dotyczył roli Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwie w nadzorze nad obrotem i stosowaniem ś.o.r. Większość wykładów obejmowała aktualne problemy i nowe zagrożenia w ochronie roślin jagodowych przed chorobami i szkodnikami. Wśród wykładowców znaczącą większość stanowili pracownicy naukowcy Instytutu Ogrodnictwa. Wśród gości byli m.in. dr Steve McArtney z Valent BioScience Corporation z USA, przedstawiciel PIORiN oraz przedstawiciele firm fitofarmaceutycznych oraz doradczych, którzy podczas krótkich wystąpień i pokazów prezentowali swoje produkty lub usługi. Punktem finalnym konferencji był pokaz – internetowy system doradczy w zakresie ochrony wybranych roślin sadowniczych „HortiOchrona”.

W tegorocznym spotkaniu wzięło udział ok. 600 osób, w tym: sadownicy i producenci roślin jagodowych, pracownicy nauki i doradztwa rolniczego, inspektorzy ochrony roślin, przedstawiciele firm pracujących na rzecz sadownictwa, studenci. Łącznie wygłoszono 23 referaty oraz przedstawiono siedem posterów tematycznie związanych z hasłem przewodnim Konferencji. Wszyscy uczestnicy mogli zapoznać się z ofertą firm z branży sadowniczej prezentujących swoje produkty i usługi.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe Dzień Śliwowy

14 marca 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe „Dzień Śliwowy”, zorganizowane przez dr. Mirosława Sitarkę w ramach realizacji projektu Inno-Fruit. Dr Sitarek wygłosił wykład na temat roli podkładek w uprawie śliw. Dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO zaprezentowała uczestnikom nowe odmiany śliwy polecane do sadów intensywnych ze szczególnym uwzględnieniem odmian tolerancyjnych i odpornych na szarkę, natomiast dr Piotr Brzozowski omówił ekonomikę towarowej produkcji śliwek. Część teoretyczną zakończył wykład dr hab. Doroty Konopackiej, prof. IO na temat nowych kierunków zagospodarowania tych owoców w przetwórstwie.

Po części wykładowej, w czasie indywidualnych konsultacji, prelegenci odpowiadali na pytania zainteresowanych osób. W spotkaniu wzięło udział 30 słuchaczy, wśród których byli m.in. sadownicy, przedstawiciele firm branżowych oraz prasy.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

Międzynarodowe Dni Zieleni Green Days 2018

W dniach 23–25 marca 2018 r., w Centrum Targowo-Kongresowym Ptak (Warsaw Expo) odbyły się kolejne Targi Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu „Green Days”.

W Targach uczestniczyli członkowie OW PTNO, dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniem z osobami zainteresowanymi prezentowanymi zagadnieniami z zakresu ogrodnictwa,

dr hab. Dariusz Wrona, prof. nadzw.
dr Wiesława Rosłon,
Oddział PTNO w Warszawie

Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe Dzień Czereśniowy

5 kwietnia 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe „Dzień Czereśniowy”. Dr Mirosław Sitarek omówił różne modele sadów czereśniowych oraz rolę podkładki w nowoczesnej uprawie tego gatunku. Dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO zaprezentowała uczestnikom nowe odmiany czereśni polecane do uprawy w warunkach klimatycznych Polski, natomiast dr hab. Dorota Konopacka, prof. IO przedstawiła możliwości zastosowania zbioru maszynowego czereśni na potrzeby rynku owoców deserowych.

Po części wykładowej prelegenci udzielali przybyłym gościom indywidualnych konsultacji. W spotkaniu wzięło udział 31 osób, wśród których byli m.in. sadownicy, przedstawiciele Ośrodków Doradztwa Rolniczego, firm branżowych i prasy.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe Dzień Wiśniowy

18 kwietnia 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe „Dzień Wiśniowy”. Dr Mirosław Sitarek omówił uprawę wiśni na różnych podkładkach. Aspekty ekonomiczne produkcji tego gatunku w Polsce przybliżył uczestnikom dr Piotr Brzozowski, natomiast dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO zaprezentowała nowe odmiany wytwarzające owoce przydatne do bezpośredniego spożycia, jak i do przetwórstwa. Aktualne tendencje w przetwórstwie wiśni i zagospodarowaniu owoców tego gatunku przedstawiła dr hab. Dorota Konopacka, prof. IO.

Po wykładach prelegenci udzielali indywidualnych konsultacji. W szkoleniu wzięło udział 31 uczestników, wśród których byli: sadownicy, przedstawiciele Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz reprezentanci prasy.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

Szparagowa konferencja prasowa

Tradycyjnie na początku sezonu szparagowego odbywa się specjalna konferencja prasowa, mająca na celu promowanie spożycia tego warzywa i przedstawienie szparagowych aktualności. Organizatorami konferencji są: Polski Związek Producentów Szparaga, Katedra Warzywnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Hotel Rzymski w Poznaniu, w którym konferencje się odbywają. W 2018 roku miała ona miejsce 8 maja.

Wśród gości, którzy zaszczylili konferencję swoją obecnością byli przedstawiciele władz Rektorskich UPP na czele z JM Rektorem prof. dr hab. Janem Pikulem oraz władze województwa wielkopolskiego na czele z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim i wicedyrektorem Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marcinem Nurkowskim. Ponadto na konferencję przybyli reprezentanci władz samorządowych, a wśród nich Ireneusz Kozecki – Starosta i Tomasz Kuczyński – wicestarosta Nowego Tomyśla, Dorota Gorzelniak i Bartosz Derech, wójtowie gminy Przemęt i Rokietnica. Obecni byli także: Wiesława Witaszak – wicedyrektor Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Jan Maćkowiak – dyrektor Muzeum w Szreniawie i Andrzej Chwaliński – kierownik Muzeum Wikliniarstwa i Chmielarstwa w Nowym Tomyślu. Najliczniejszą grupę gości stanowili przedstawiciele mediów – prasy, radia i telewizji. W tym roku na konferencję przybył także dr Mirosław Sitarek z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Jest on kierownikiem programu badawczego, w którym Katedra Warzywnictwa UPP od wielu lat uczestniczy realizując temat „Prowadzenie kolekcji polowej szparaga”. Kolekcja ta, nazywana bankiem genów szparaga, znajduje się w Marcelinie i liczy obecnie ponad sto odmian z 12 krajów świata.

Miłym akcentem konferencji było wręczenie statuetki „Srebrnych szparagów”. Polski Związek Producentów Szparaga przyznaje to specjalne wyróżnienie osobom lub instytucjom, które mają swój znaczący udział w tym, iż szparag staje się warzywem znanym i lubianym przez coraz szersze grono konsumentów w naszym kraju. W tym roku statuetką uhonorowany został wicemarszałek województwa wielkopolskiego Krzysztof Grabowski za wieloletnie, zawsze życzliwe, wspieranie działalności Związku, także poprzez współudział Urzędu Marszałkowskiego w organizacji szparagowych konferencji prasowych i szkoleniowych konferencji dla producentów szparaga oraz promowanie dziedzictwa kulinarnego Wielkopolski.

Wicemarszałek Województwa Wielkopolskiego Krzysztof Grabowski uhonorowany statuetką Srebrnych szparagów (fot A. Zaworska)

Szczególnym wydarzeniem konferencji, które odbiło się szerokim echem w mediach krajowych i lokalnych, było podpisanie listu intencyjnego, dotyczącego powstania, z inicjatywy prof. dr. hab. Mikołaja Knafliewskiego, pierwszego w Polsce Muzeum szparagowego. Partnerami tego przedsięwzięcia są: Polski Związek Producentów Szparaga, Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie oraz Powiat Nowotomyski. List został odczytany przez Profesora Knafliewskiego, po czym nastąpiło uroczyste złożenie podpisów przez przedstawicieli stron. List intencyjny jest dowodem, że negocjacje w tej sprawie są w toku, a muzeum szparagowe ma znaleźć swoje miejsce w Nowym Tomysłu, który leży, jak to często się określa, w szparagowym zagłębiu.

Odczytanie listu intencyjnego dotyczącego utworzenia Muzeum szparagowego (fot A. Zaworska)

Wprowadzenie do dyskusji na tematy szparagowe poprowadził tradycyjnie Profesor Mikołaj Knaflewski. W formie krótkiej prezentacji przedstawił On najświeższe fakty, dotyczące m.in. produkcji i spożycia szparaga w świecie. Wśród producentów tego warzywa na czołowym miejscu utrzymują się Chiny, dalej Peru i Meksyk, a w Europie Niemcy i Hiszpania. Pod względem produkcji na jednego mieszkańca na pierwszej pozycji uplasowało się Peru.

Profesor poruszył także temat asparaginy, która w ostatnim czasie budziła wiele kontrowersji. Jak bowiem wynika z najnowszych badań opublikowanych na łamach czasopisma „*Nature*” asparagina może być składnikiem odżywczym dla komórek raka piersi. Okazuje się jednak, że badania były prowadzone jedynie na myszach.

Asparagina została wyizolowana po raz pierwszy ze szparagów w roku 1806, stąd nazwa związku. Jest to aminokwas endogenny, czyli syntetyzowany w naszym organizmie. Ma duży wpływ pracę mózgu. Ponadto wzmacnia wydzielanie hormonu wzrostu oraz insuliny i testosteronu. Stosuje się go bardzo często w leczeniu wyczerpania fizycznego oraz psychicznego. Z drugiej strony, przy nadmiernym spożyciu, tak jak wiele innych produktów, może okazać się szkodliwy.

Profesor dokonał porównania wielu produktów zawierających asparaginę i okazuje się, że najwięcej tego związku znajduje się w żelatynie (ponad 5 tys. mg/100 g). Bogate w kwas asparaginowy są też: mięso, nabiał i ryby. Szparagi znajdują się dopiero na 36. miejscu tej listy (z zawartością nieco powyżej 500 mg/100 g).

Swoje wystąpienie Profesor Knaflewski zakończył słodką nutą prezentując pyłek i pierwszy w Polsce miód szparagowy, którego można było również skosztować.

Bardzo atrakcyjną częścią spotkania była degustacja wielu ciekawych potraw z udziałem szparaga.

Szparagowa konferencja prasowa (fot A. Zaworska)

Szparagowa konferencja prasowa była okazją do przekazania informacji o festynie szparagowym, który pod hasłem „Szparagi złoto z ziemi – smak naszego regionu” po raz drugi został zaplanowany na 2. czerwca w gminie Przemęt. Jest to ciekawa propozycja dla osób dorosłych i dzieci, wpisująca się w szeroką akcję promocji tego królewskiego warzywa, które warto spożywać jak najczęściej.

Szparagi z racji swoich walorów smakowych, dietetycznych i zdrowotnych są cenione przez liczne grono smakoszy. Już starożytni Rzymianie uważali bowiem, że szparagi przywracają radość życia, dodają otuchy i usuwają depresję. Są one niskokaloryczne, a równocześnie bardzo bogate w związki korzystnie wpływające na nasze zdrowie i samopoczucie.

mgr Anna Zaworska
Katedra Warzywnictwa, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe Dzień Gruszowy

17 maja 2018 roku w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się Spotkanie szkoleniowo-wdrożeniowe „Dzień Gruszowy”. Słowo wstępne wygłosił kierownik projektu InnoFruit z IO – dr Mirosław Sitarek. Kolejne dwa tematy dotyczące podatności odmian gruszy na zarazę ogniową oraz najnowszych tendencji w jej hodowli i uprawie omówiła dr Dorota Kruczyńska. Dr Krzysztof Zmarlicki przedstawił wielkość produkcji gruszek w poszczególnych krajach oraz sytuację w handlu tymi owocami na światowym rynku. Natomiast z prezentacji dr. Krzysztofa Rutkowskiego można się było dowiedzieć, jakie są innowacyjne technologie długoterminowego przechowywania gruszek. W spotkaniu wzięło udział 35 uczestników, wśród których byli sadownicy oraz przedstawiciele prasy branżowej.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach

„Piknik wśród Róż”

W dniach 26–27 maja 2018 r. w Parku Traugutta oraz w Domu Kultury w Kutnie odbył się „Piknik wśród Róż”. W czasie jego trwania odbywały się Plenerowe Targi Różane, Kiermasz Różane Różności, a także warsztaty oraz wystawy fotograficzne i florystyczne. Pierwszego dnia odbywały się również wykłady i porady ogrodnicze, które prowadziła m.in. dr hab. Bożena Matysiak, prof. IO („Róże w dawnych i współczesnych ogrodach”). Dużym zainteresowaniem cieszył się Ogrodniczy Festiwal Nauki dla Najmłodszych, w czasie którego dzieci pod bacznym okiem pracowników Instytutu Ogrodnictwa uczyły się jak pielęgnować rośliny, brały udział w zajęciach i pokazach naukowych z zakresu rozmnażania roślin metodą *in vitro* oraz warsztatach artystyczno-manualnych połączonych z poznawaniem owoców, warzyw i kwiatów.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Dzień Malinowo-Jeżynowy

30 maja 2018 roku osoby zainteresowane tematyką związaną z uprawą malin i jeżyn spotkały w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach na szkoleniu zorganizowanym w ramach realizacji projektu InnoFruit

nr #R004 współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. Spotkanie poprowadziła mgr inż. Justyna Wójcik-Seliga, która w zastępstwie dr. Mirosława Sitarka przedstawiła na wstępie cele projektu InnoFruit, a następnie zaprezentowała ciekawe odmiany maliny i jeżyny oceniane w Instytucie Ogrodnictwa. Omówiła także zasady cięcia i formowania krzewów oraz sposoby prowadzenia plantacji. Osoby zainteresowane mogły zobaczyć kwatery doświadczalne z gatunkiem *Rubus* w Sadzie Doświadczalnym Instytutu Ogrodnictwa w Dąbrowicach. W spotkaniu wzięło udział 26. uczestników, wśród których byli sadownicy, przedstawiciele prasy i firm branżowych oraz pracownicy Instytutu Ogrodnictwa.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Dzień ekologicznej produkcji owoców

7 czerwca 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się szkolenie na temat ekologicznej produkcji owoców, zorganizowane w ramach projektu InnoFruit nr #R004 współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. Pierwszy wykład dotyczący produkcji owoców ekologicznych oraz ich sytuacji na rynku przedstawił dr Krzysztof Zmarlicki, który omówił także cele projektu InnoFruit. Dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO zaprezentowała mało znane gatunki roślin sadowniczych i możliwości ich ekologicznej uprawy, natomiast dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO – sposoby zwalczania chwastów w sadach i na plantacjach ekologicznych. Oprócz pracowników naukowych Instytutu prelekcję z perspektywy producenta poprowadziła pani Teresa Lubecka, która przedstawiła ekologiczną uprawę bzu czarnego we własnym gospodarstwie oraz możliwości zagospodarowania owoców i innych organów tej cennej dla zdrowia człowieka rośliny. Wszyscy uczestnicy, wśród których byli sadownicy, producenci ekologiczni, przedstawiciele prasy branżowej oraz pracownicy Instytutu mogli skorzystać z konsultacji udzielanych przez prelegentów.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

„Nauka doradztwu rolniczemu”

W dniach 13–15 czerwca 2018 roku odbyło się spotkanie w ramach cyklu „Nauka doradztwu rolniczemu”, zorganizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Instytutem Ogrodnictwa w Skierniewicach i Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Goście, wśród których byli przedstawiciele MRiRW i Ośrodków Doradztwa Rolniczego z całej Polski wysłuchali wykładów wygłoszonych m.in. przez dr. Krzysztofa Zmarlickiego „Ekonomiczne aspekty produkcji ogrodniczej”, dr. hab. Jerzego Liska, prof. IO „Odmiany i uprawa winorośli”, mgr. Grzegorza Hoduna „Stare odmiany roślin sadowniczych”, dr. hab. Stanisława Plutę, prof. IO „Nowe gatunki i odmiany roślin sadowniczych”, dr. hab. Elżbietę Rozparę, prof. IO „Ekologiczna produkcja roślin ogrodniczych”, prof. dr. hab. Waldemara Tredera „Nawadnianie i fertygacja roślin ogrodniczych. Projekt Fertinnowa (Transfer innowacyjnych technik dla zrównoważonego wykorzystania

wody w fertygowanych uprawach roślin”, dr hab. Lidię Sas-Paszt, prof. IO „Wykorzystanie pożytecznych organizmów w uprawie roślin ogrodnich” oraz dr. Krzysztofa Rutkowskiego „Innowacyjne technologie przechowywania owoców i warzyw”.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XXI Dzień Otwartych Drzwi Instytutu Ogrodnictwa w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach i na Polach Doświadczalnych upraw warzywniczych w Skierniewicach

14 czerwca 2018 roku odbył się XXI Dzień Otwartych Drzwi w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach i na Polach Doświadczalnych upraw warzywniczych w Skierniewicach. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Pan Krzysztof Jurgiel – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Partnerami tegorocznego spotkania były: Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych, Stowarzyszenie Polskich Szkółkarzy, Towarzystwo Rozwoju Sadów Karłowych, Związek Sadowników Rzeczypospolitej Polskiej, Polskie Towarzystwo Nauk Ogrodniczych, Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa (SITO) oraz Konsorcjum Appolonia Sp. z o.o. Patronat medialny nad imprezą objęły czasopisma: „Sad Nowoczesny”, „Owoce Jagodowe”, „Warzywa i Owoce Miękkie”, „Tygodnik Poradnik Rolniczy” oraz „Twój Doradca Rolniczy Rynek”, radio: Victoria i RSC, a także portale internetowe: ogrodnictwo.expert.pl, jagodnik.pl, Warzywapolowe.pl, SadyOgrody.pl i e-sadownictwo.

Oficjalnego otwarcia wydarzenia dokonała dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Małgorzata Korbin, która serdecznie powitała przybyłych gości oraz wręczyła „Laur Uznania” dr. Andrzejowi Holewińskiemu – emerytowanemu pracownikowi Instytutu, Honorowemu Prezesowi SITO i jednocześnie członkowi Związku Sadowników Polskich.

Po części oficjalnej przedstawiciele poszczególnych zakładów i pracowni Instytutu przedstawili obecną sytuację sadownictwa i warzywnictwa w trwającym okresie wegetacyjnym. Głos zabrali: prof. dr hab. Waldemar Treder z Pracowni Nawadniania, dr Krzysztof Rutkowski z Zakładu Przechowalnictwa i Przetwórstwa Owoców i Warzyw, dr Agnieszka Masny z Zakładu Hodowli Roślin Ogrodniczych, dr Agata Broniarek-Niemiec z Zakładu Fitopatologii, dr Grzegorz Doruchowski z Zakładu Agrotechnologii oraz prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski reprezentujący Pracownię Uprawy i Nawożenia Roślin Warzywnych.

Po wystąpieniach pracowników naukowych Instytutu goście mieli okazję zapoznać się z doświadczeniami prowadzonymi w Sadzie Doświadczalnym w Dąbrowicach oraz na Polach Doświadczalnych upraw warzywniczych w Skierniewicach. Zarówno w czasie zwiedzania, jak i podczas indywidualnych konsultacji zainteresowane osoby mogły skorzystać z fachowych porad udzielanych przez pracowników Instytutu Ogrodnictwa na tematy z zakresu sadownictwa i warzywnictwa.

Uczestnicy spotkania mogli poszerzyć swoją wiedzę w czasie wykładów, które przedstawili: dr hab. Urszula Smolińska („Ochrona bioróżnorodności gleby warunkiem zdrowia obecnych i przyszłych pokoleń” – projekt szkoleniowy BIOGLEBA); dr Jan Sobolewski („Problemy zdrowotności warzyw dzisiaj i jutro”); prof. dr hab. Waldemar Treder („Fertynnowa – jako baza informacji o technice i technologii – fertygacji”);

dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO [„Nowoczesna uprawa czereśni”, „Odmiany śliwy do sadów towarowych w sytuacji rosnącego zagrożenia wirusem ospowatości śliwy (szarki)"]; dr Wojciech Warabieda („Miodówki w sadach i ich zwalczanie”); dr Małgorzata Sekrecka („Strategia zwalczania przędziorków w sadach jabłoniowych”); mgr Sylwester Masny („Aktualne zagrożenia chorobami w sadach”); mgr Monika Michalecka („Najgroźniejsze choroby na plantacjach jagodowych w ostatnich sezonach”) oraz dr hab. Stanisław Pluta, prof. IO („Osiągnięcia i perspektywy hodowli roślin jagodowych w Instytucie Ogrodnictwa”).

Miłym punktem programu Dnia Otwartych Drzwi była degustacja zupy pieczarkowej, której organizatorem było Stowarzyszenie Branży Grzybów Uprawnych. Zwiedzający mogli również zapoznać się z ofertą 27. uczestniczących w spotkaniu firm działających na rzecz branży ogrodniczej.

W tegorocznym Dniu Otwartych Drzwi wzięło udział ok. 450 osób, wśród których byli sadownicy, producenci owoców i warzyw, przetwórcy, przedstawiciele służb doradczych, firm branżowych, dziennikarze oraz pracownicy Instytutu Ogrodnictwa.

dr inż. Agnieszka Masny
Przewodnicząca Oddziału PTNO w Skierniewicach
dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ekologia człowieka”

W dniach 19–20 czerwca 2018 r. w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Ekologia człowieka”. Organizatorem wydarzenia był Wydział Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu UP w Lublinie we współpracy z Wydziałem Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Wydziałem Nauk o Żywności i Biotechnologii, Wydziałem Farmaceutycznym z Oddziałem Analityki Medycznej, UM w Lublinie i Wydziałem Nauk o Zdrowiu, PUM w Szczecinie oraz Towarzystw Naukowych (w tym Oddział PTNO w Lublinie).

Tematyka konferencji obejmowała zagadnienia i problemy badawcze związane ze zdrowiem człowieka w warunkach zagrożeń cywilizacji, wpływem zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej na zdrowie człowieka i środowisko oraz matematykę i informatykę dla potrzeb zdrowia człowieka.

Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele instytucji naukowych i organizacji z Polski, Europy (z Wielkiej Brytanii, Czech, Litwy, Bułgarii i Chorwacji) oraz Ameryki Pd. (z Brazylii). Referaty przedstawiane były w czterech sekcjach tematycznych. Doniesienia naukowe zaprezentowane zostały w formie 52 posterów. W drugim dniu konferencji odbył się wyjazd studyjny do Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie.

prof. dr hab. Mirosław Konopiński
Przewodniczący Oddziału PTNO w Lublinie
Oraz <https://up.lublin.pl/blog/15346/>

Spotkanie upamiętniające 10. rocznicę śmierci Profesora Szczepana Pieniążka

20 czerwca 2018 r. w gmachu Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się spotkanie upamiętniające 10. rocznicę śmierci Pana prof. dr. hab. Szczepana Pieniążka. W uroczystości wzięli udział uczniowie i współpracownicy Profesora, sadownicy oraz pracownicy Instytutu. Dyrektor IO – prof. dr hab. Małgorzata Korbin oraz goście podkreślali ogromną rolę, jaką Profesor Pieniążek odegrał w rozwoju polskiego ogrodnictwa oraz wkład jaki włożył – jako założyciel – w tworzenie i funkcjonowanie Instytutu przez lata jego istnienia. Podczas tego wydarzenia wręczone zostały Nagrody Naukowe imienia Profesora Pieniążka za rozprawę doktorską w dziedzinie sadownictwa, roślin ozdobnych i pszczelnictwa. W tegorocznej edycji konkursu wyróżnione zostały: dr Anna Jeżak (pszczelnictwo) z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie oraz dr Magdalena Ptaszek (rośliny ozdobne) z Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Laureatkom osobiście pogratulowała córka Profesora Pieniążka – pani Emilia Mroczkowska, która swoją obecnością uświetniła tę uroczystość.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Warsztaty z zakresu technologii ekologicznej produkcji ogrodniczej

20 czerwca 2018 r. w Ekologicznym Sadzie Doświadczalnym Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze Parceli odbyły się warsztaty z zakresu technologii ekologicznej produkcji ogrodniczej. Zostały one zorganizowane w ramach zadań 3.4 i 5.1 Programu Wieloletniego IO (2015 – 2020) „Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego”. Spotkanie otworzyła dr hab. Elżbieta Rozpara, prof. IO – kierownik Zakładu Odmianoznawstwa i zarazem koordynator badań z zakresu ekologicznej produkcji owoców. Po powitaniu gości, w ramach wykładu wprowadzającego, przedstawiła szanse dla rozwoju ekologicznej produkcji owoców w Polsce. Pracownicy naukowcy z Instytutu Ogrodnictwa oraz zaproszeni wykładowcy (przedstawicielka Centrum Doradztwa Rolniczego o/Radom i producent ekologicznych owoców) w swoich referatach poruszyli m.in. tematy związane z: podstawowymi zasadami obowiązującymi w systemie rolnictwa ekologicznego, doбором gatunków i odmian roślin sadowniczych do uprawy ekologicznej, wpływem podkładek na jakość owoców wyprodukowanych w tym systemie, ochroną sadów i jagodników przed chorobami i szkodnikami z wykorzystywaniem fauny pożytecznej, a także dostępnością preparatów biologicznych, możliwych do zastosowania w ekologicznym sadzie. Producent ekologicznych owoców mówił o zaletach i trudnościach występujących w trakcie prowadzenia ekologicznego sadu. Punktem programu cieszącym się dużym zainteresowaniem był pokaz kwater doświadczalnych z ekologiczną produkcją owoców, w czasie którego pracownicy IO omawiali cele i pokazywali efekty zastosowanych założeń i metod badawczych.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Dzień Orzechowy

21 czerwca 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się spotkanie pod hasłem „Dzień Orzechowy”, poświęcone leszczynie i orzechowi włoskiemu. Zostało ono zorganizowane w ramach realizacji projektu InnoFruit nr #R004 współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. Seminarium otworzył dr Mirosław Sitarek, który w prezentacji wprowadzającej omówił główne cele projektu InnoFruit. Głównym prelegentem seminarium był mgr inż. Grzegorz Hodun, który w kolejnych wykładach przedstawił wartość odżywczą orzechów laskowych i włoskich, biologię, charakterystykę odmian, sposoby prowadzenia plantacji towarowej i uprawę amatorską leszczyny oraz orzecha włoskiego. W swoich prezentacjach podkreślał specyficzne wymagania tych gatunków odróżniające je od innych drzew owocowych.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Dzień Winoroślowy

28 czerwca 2018 r. w Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach odbyło się spotkanie pod hasłem „Dzień Winoroślowy”. Zostało ono zrealizowane w ramach projektu InnoFruit nr #R004 współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. Cele projektu, w wykładzie wprowadzającym, przedstawił jego kierownik z IO – dr Mirosław Sitarek. Pozostałą część szkolenia poprowadził dr hab. Jerzy Lisek, prof. IO, który omówił sposoby uprawy winorośli w Polsce oraz metody zakładania, prowadzenia i pielęgnacji winnicy. Przedstawił również przeobrażenia i deserowe odmiany winorośli polecane do uprawy. W drugiej części szkolenia uczestnicy obejrzeli kwatery doświadczalne i kolekcje odmian winorośli w Sadzie Pomologicznym Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach. Był to również czas na dyskusję oraz konsultacje z prelegentem.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Hortiterapia po raz trzeci w Poznaniu

Hortiterapia budzi coraz większe zainteresowanie. Na 3. Ogólnopolską Konferencję Naukowo-Warsztatową *Hortiterapia jako element wspomagający leczenie tradycyjne*, zorganizowaną na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, przybyło 150 osób. Byli wśród nich zarówno naukowcy, praktycy, jak i miłośnicy ogrodnictwa. Patronatem medialnym konferencję objęli: czasopismo „Pod Osłonami”, portal PodOsłonami.pl, portal polskich florystów ForumKwiatowe.pl, czasopismo „Zieleń Miejska” oraz magazyn „Lider Biznesu”. Konferencja odbyła się dzięki wsparciu partnerów: Oddziału Poznańskiego Polskiego Towarzystwa Nauk Ogrodniczych, Vilmorin Garden oraz Narzędzia Pawłowski. Partnerami byli także: OgródLeczy i Lions Club Poznań Patria.

fot. Agnieszka Krzywińska

W części referatowej konferencji można było przekonać się, że rola hortiterapii w Polsce będzie wzrastać, co wynika m.in. z licznych dysfunkcji i uzależnień młodego pokolenia oraz starzenia się społeczeństwa. Dr hab. Piotr Lewandowski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu) wskazał, że w 2015 roku osoby powyżej 60. roku życia stanowiły 22,7% społeczeństwa, a w 2050 roku będzie ich 39,3%. Stwierdził, że ogrodnictwo jest dostępną metodą, pozytywnie odbieraną, ale też spotykającą trudności, m.in. z powodu braku uregulowania prawnego. Mgr Gabriela Walezych (Ogród Leczy) kontynuowała temat i opowiedziała o blaskach i cieniach hortiterapii. Mgr Maciej Podyma (Fundacja Łąka) zachęcał do zakładania łąk kwietnych w miastach i na potrzeby hortiterapii. Przytoczył szokujące dane, że w USA zanieczyszcza się środowisko 70 mln litrów benzyny nalewanej do kosiarek. Tymczasem łąkę kwietną kosi się dwa razy w roku, a spalinową kosiarkę można zastąpić kosą. Łąka przyczynia się także do zwiększenia bioróżnorodności. Dr hab. Katarzyna Schmidt-Przewoźna, prof. Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu wprowadziła uczestników konferencji w temat barwienia tkanin za

pomocą wyciągów roślinnych. Powołała się na badania naukowe stwierdzające korzystny wpływ barwników roślinnych na zdrowie człowieka. Ja miałam przyjemność zachęcić do spożywania kwiatów, które można pozyskiwać ze 180 gatunków roślin i ich licznych odmian. Kwiaty jadalne są proponowane we wspomaganiu leczenia chorób cywilizacyjnych i profilaktyce. Zawierają wiele cennych związków, m.in. mineralnych, witamin, karotenoidów, polifenoli. Dla początkujących kwiatowżerców smaczne będą liliowce, begonie, mieczyki, czy floksy (tylko z upraw pod kontrolą). Mgr inż. Mariusz Warachim i mgr Aleksander Kolański (Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Toruniu) ukazali zalety ścieżki sensorycznej i możliwości jej wykorzystania w hortiterapii. Dr Lucyna Górską-Kłęk (Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu) i Kamila Adamczyk-Mucha (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu) opowiedziały o problemach osób z demencją i organizowaniu dla nich przestrzeni ogrodowej. Druga Autorka wspólnie z mgr Justyną Tymon (Dolnośląskie Centrum Zdrowia Psychicznego) zaprezentowały koncepcje zagospodarowania terenu przyszpitalnego, który ma służyć hortiterapii.

Istotnym zagadnieniem w prowadzeniu hortiterapii jest możliwość pracy w ogrodzie przez osoby niepełnosprawne ruchowo. Firma Narzędzia Pawłowski przygotowała prototyp narzędzi dedykowanych takim osobom. Zestaw czterech narzędzi ma być dostępny w sprzedaży od stycznia 2018 roku. W czasie konferencji można było także obejrzeć wyeksponowane w ogrodzie uniwersyteckim stoły ogrodowe opracowane przez firmę TeatMeble.pl, które mogą posłużyć do hortiterapii.

Część warsztatowa konferencji składała się z sześciu propozycji. Ich tematyka może być wykorzystana w pracy z podopiecznymi. Goście konferencji, korzystając z warsztatów, mogli się przekonać o relaksującym

fot. Agnieszka Krzywińska

działaniu hortiterapii. Warsztaty prowadziły terapeutki z Zielonego Warsztatu – Grupy Hortiterapeutów – mgr inż. Marta Cywińska, mgr inż. Joanna Kobus-Marczak, inż. arch. kraj. Agnieszka Romanowska, Dominika Sieracka, mgr inż. Monika Tempłowicz i mgr inż. Karolina Wenc, a także dr inż. Piotr Czuchaj, prof. dr hab. Anna Golcz, mgr Julia Kaczmarczyk-Piotrowska i dr inż. Jolanta Lisiecka.

Konferencji towarzyszyła wystawa pięknych fotografii Dawida Słowińskiego, na co dzień pracującego w szkółce roślin Słowińscy.

Na kolejną konferencję zapraszamy 20 sierpnia 2019 roku.

dr hab. Agnieszka Krzywińska
Kierownik studiów podyplomowych Hortiterapia
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

XXII Dzień Otwarty w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie

2 września 2018 roku odbyło się coroczne ogólnopolskie spotkanie „XXII Dzień Otwarty w Sadzie Doświadczalnym SGGW w Wilanowie”, w którym uczestniczyło około 1000 osób. Spotkanie zorganizował Samodzielny Zakład Sadownictwa. W ramach Dnia Otwartego odbyła się także konferencja naukowa pt. „Czynniki wpływające na plonowanie i jakość owoców roślin sadowniczych”. Na konferencji zaprezentowane zostały następujące zagadnienia:

- Wpływ utrzymania gleby na początkowy wzrost i odżywienie jabłoni odmiany ‘Red Jonaprince’ w sadzie replantowanym – Przybyłko S., Wrona D., Bondaruk J., Marszał J., Kowalczyk W.
- Ocena wybranych podkładek dla jabłoni w uprawie odmiany ‘Alwa’ – Wrona D., Krydowski D., Przybyłko S., Marszał J.
- Współczesne cele hodowlane podstawowych gatunków drzew owocowych – Przybyła A.A.
- Ocena wybranych polskich podkładek dla jabłoni w uprawie odmiany ‘Alwa’ – Kowalczyk W., Wrona D., Słupek M., Przybyłko S.

- Jabłka dla alergików – innowacje w hodowli – Bokszczanin K.Ł.
- Wpływ terminu pensowania na jakość drzewek jabłoni w szkółce – Kowalczyk W., Wrona D., Lipecki P.
- Wstęp do ekologicznej produkcji jabłek – Przybyłko S., Wrona D., Kowalczyk W.
- Wpływ pozakorzeniowego nawożenia wapniem i warunków przechowywania na jakość owoców śliwy odmiany 'Tophit Plus' – Frydrych I., Jadczyk-Tobjasz E.
- Zastosowanie preparatu Gibb Plus 11 St. w uprawie jabłoni odmiany 'Gala Must' – Wrona D., Kowalczyk M.
- Wpływ preparatu Regalis Plus 10 WG na wzrost, plonowanie i jakość owoców jabłoni odmiany 'Jonagored' w warunkach stresu przymrozków wiosennych – Marszał J., Wrona D., Kępka C.
- Wpływ preparatu Harvista™ na właściwości przechowalnicze jabłek odmiany 'Šampion' – Tomala K., Grzęda M.
- Jabłka odmiany 'Gala Schniga' do długotrwałego transportu – Tomala K., Lewandowski R.
- Wpływ preparatów Seniphos, Flordimex 480 SL oraz SmartFresh™ na jakość jabłek odmiany 'Ligol' przechowywanych w warunkach ULO – Tomala K., Budyta K.
- Jakość i zdolność przechowalnicza owoców jagody kamczackiej – Krupa T., Jaworski P., Młodzianka A.
- Zdolność przechowalnicza owoców wybranych odmian borówki wysokiej – Molska-Kawulok K., Krupa T., Bogucki G.
- Wpływ biostymulatorów na jakość owoców jagodowych – Krupa T., Drzazga B., Kucharski J., Łada K.

dr hab. Dariusz Wrona, prof. nadzw.

dr Wiesława Roślin,

Oddział PTNO w Warszawie

XX Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe

W dniach 14–15 września 2018 roku w Gołuchowie k. Kalisza odbyły się XX Dni Ogrodnika – Targi Międzynarodowe, zorganizowane przez: Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Rolnictwa Oddział w Kaliszu, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu oraz Polski Związek Ogrodników. Patronat honorowy nad imprezą objął Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, natomiast patronat naukowy – Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach wraz z Instytutem Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu. Spotkanie w Gołuchowie miało charakter promocyjno-informacyjny. Spotkali się tam producenci warzyw i roślin ozdobnych, sadownicy, doradcy branżowi, handlowcy oraz osoby zainteresowane szeroką tematyką ogrodniczą. Podczas dwóch dni mogli oni skorzystać z bezpłatnych konsultacji i porad udzielanych przez pracowników naukowych różnych jednostek, w tym Instytutu Ogrodnictwa oraz uczestniczyć w organizowanych seminariach. Jednocześnie licznie zgromadzeni wystawcy oferowali zwiedzającym swoje usługi i produkty m.in. nawozy, środki ochrony roślin, podłoża, instalacje do nawadniania i fertygacji, ciągniki i maszyny ogrodnicze oraz nasiona warzyw, sadzonki roślin ozdobnych oraz krzewy owocowe.

dr Bogumiła Badek

Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

XLI Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XXI Targi Ogrodniczo-Rolne

W dniach 15–16 września 2018 r. odbyło się XLI Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw oraz XXI Targi Ogrodniczo-Rolne, których współorganizatorem wraz z Miastem Skierniewice oraz Powiatem Skierniewickim był Instytut Ogrodnictwa. Patronat nad wydarzeniem objął Marszałek Województwa Łódzkiego – Witold Stępień, a patronat honorowy: Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Jan Krzysztof Ardanowski, Marszałek Senatu – Stanisław Karczewski, Wojewoda Łódzki – Zbigniew Rau, Ordynariusz Diecezji Łowickiej – Biskup Andrzej Franciszek Dziuba oraz Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego. W ramach Targów Ogrodniczo – Rolnych Instytut Ogrodnictwa zaprezentował, ciesząc się bardzo dużym zainteresowaniem, wystawę kwiatów, owoców i warzyw połączoną z prezentacją roślin ozdobnych Kwaciarskiego Zakładu Doświadczalnego Instytutu Ogrodnictwa w Nowym Dworze. Tegoroczna wystawa zaskakiwała swoją niepowtarzalnością. Nowatorskie pomysły zaprezentowania ogromnych ilości kwiatów, owoców i warzyw przedstawiono w innej ciekawej formie. Do stworzenia aranżacji wykorzystano ponad 150 odmian wielu gatunków roślin ozdobnych, w tym kwiatów ciętych, roślin doniczkowych, a także ok. 20 gatunków ziół, a także wiele gatunków warzyw, grzyby uprawne oraz różne odmiany śliwek, gruszy i ponad 20 odmian jabłoni. Forma i tematyka wystawy nawiązywała do hasła tegorocznego Święta – „Zasmakuj w Skierniewicach”. W uznaniu za atrakcyjną aranżację stoiska Instytut Ogrodnictwa otrzymał nagrodę od patrona targów i posła na Sejm RP – pani Doroty Rutkowskiej. Instytut Ogrodnictwa od kilku lat wychodzi również naprzeciw oczekiwaniom najmłodszych gości Święta. Podczas Ogrodniczego Festiwalu dla Najmłodszych dzieci zgłębiały tajniki wiedzy ogrodniczej pod bacznym okiem specjalistów. Uczyły się także jak dbać o środowisko. W czasie organizowanych dla nich zajęć manualnych, plastycznych i florystycznych poznawały rośliny i ich potrzeby. Zarówno w sobotę, jak i w niedzielę, zainteresowane osoby mogły spotkać się z pracownikami naukowymi Instytutu Ogrodnictwa, udzielającymi porad i konsultacji. W czasie dwóch dni Święta na terenie Osady Pałacowej odbywał się kiermasz wystawienniczo-handlowy, gdzie prezentowały się firmy, głównie z branży ogrodniczej – promujące i sprzedające swoje produkty. Wśród wystawców były także spółki Instytutu Ogrodnictwa – Kwaciarski Zakład Doświadczalny w Nowym Dworze, który prowadził sprzedaż roślin ozdobnych oraz Ośrodek Elitarnego Materiału Szkółkarskiego w Prusach sprzedający materiał szkółkarski roślin sadowniczych. Prowadzona była ponadto sprzedaż owoców z dąbrowskiego sadu doświadczalnego. Dzięki Stowarzyszeniu Branży Grzybów Uprawnych goście Osady Pałacowej mogli spróbować potraw z grzybów uprawnych. Zarówno w sobotę, jak i niedzielę, wiele osób skorzystało z możliwości zwiedzenia Pałacu Prymasowskiego z przewodnikiem, opowiadającym niezwykle ciekawą historię tego miejsca.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Jubileusz 60-lecia działalności Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa

W dniach 22–23 września 2018 roku w Hotelu Dworek w Skierniewicach odbyły się główne uroczystości z okazji Jubileuszu 60-lecia działalności Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Ogrodnictwa. Patronami spotkania byli: Prezydent Miasta Skierniewice – Krzysztof Jażdżyk oraz Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa – prof. dr hab. Małgorzata Korbin. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa jest organizacją społeczną powołaną do życia 21 października 1958 r. i przyjętą w lutym 1960 r. w poczet członków Naczelnej Organizacji Technicznej (obecnie Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych). Zarząd Główny po przeniesieniu z Warszawy do Skierniewic ma swoją siedzibę i Biuro w Instytucie Ogrodnictwa. Stowarzyszenie prowadzi swoją działalność na terenie kraju w ośmiu Oddziałach: w Bydgoszczy, Częstochowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Skierniewicach i Warszawie. Celem Stowarzyszenia jest szerzenie wiedzy, postępu i myśli technicznej, organizacyjnej i gospodarczej w ogrodnictwie oraz kształtowaniu terenów zieleni; doskonalenie systemów szkolenia kadr przygotowywanych do pracy w gospodarce ogrodniczej; podnoszenie kwalifikacji zawodowych inżynierów i techników; kształtowanie postawy społecznej i etyki zawodowej; ochrona godności zawodu oraz zapewnienie swobodnego wyrażania na forum SITO poglądów fachowych.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

„Dyniowate – dla zdrowia”

27 września 2018 r. na polu doświadczalnym Katedry Genetyki i Hodowli Roślin w Wolicy odbyło się XVII Seminarium naukowo-wdrożeniowe „Dyniowate – dla zdrowia”.

Seminarium otworzyła prof. M. Rakoczy-Trojanowska, kierownik KGHIBR, a w program seminarium wprowadziła uczestników prof. K. Niemirowicz-Szczytt. Na wydarzenie przybył dziekan WOBiAK prof. W. Wakuliński, prodziekani prof. M. Gajewski, dr hab. M. Wińska-Krysiak, dyrektor Ogrodu Botanicznego-CZRB w Powsinie dr P. Kojs i jego poprzednik prof. J. Puchalski oraz dr M. Świąder. Z instytutów współpracujących z zespołem Katedry przybyli goście z IHAR-PIB (prof. E. Zimnoch-Guzowska, prof. A. Nadolska-Orczyk, prof. W. Orczyk, prof. Z. Radomska-Bulińska i dr D. Dostatny), z Instytutu Ogrodnictwa (dr M. Chojnowski, dr T. Kotlińska i prof. S. Kotliński). Przybyli także przedstawiciele firm hodowlano nasiennych. Przez prezesa dr W. Legutko była reprezentowana firma, z którą współpracujemy już 26 lat, a z firmy PlantiCo była obecna M. Mossakowska, absolwentka naszej specjalizacji. Przybyli także przedstawiciele jednostek Wydziału (prof. J. Gajc-Wolska, prof. S.W. Gawroński, prof. E. Jadczuk-Tobjasz, prof. P. Latocha, prof. D. Wrona, dr K. Kowalczyk, dr H. Legutowska, inż. R. Dziuban), z innych jednostek Uczelni i spoza niej (prof. M. Dymnicka, dr J. Niewczas, J. Parkot, J. Plewa, K. Grzyb i in.), a także koleżanki i koledzy z Katedry.

Tegoroczny program seminarium obejmował dwa referaty:

- „Możliwości wykorzystania przecierów dyniowego oraz marchwiowego do produkcji powlekanych przekąsek suszonych” – J. Kadzińska, M. Janowicz i M. Pinkowska.
- „Mapowanie genów regulujących wysoką zawartość karotenoidów w owocach dyni olbrzymiej” – K. Kaźmińska.

Podobnie jak w latach ubiegłych, również i w tym roku odbyła się degustacja potraw z owoców dyni oraz wystawa owoców odmian i różnorodnych form dyni. Uczestnikom podobały się kształty i barwy dyni ozdobnej (*Cucurbita pepo* var. *ovifera*), tykwy oraz owoce rzeźbione przez dr J. Niewczas.

dr hab. Dariusz Wrona, prof. nadzw.

dr Wiesława Rosłon,

Oddział PTNO w Warszawie

XV Rolniczy Festiwal Nauki

W dniach 18–19 października 2018 roku w Centralnej Bibliotece Rolniczej w Warszawie i Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie odbył się XV Rolniczy Festiwal Nauki, nad którym patronat honorowy objęło Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pierwszego dnia w Centralnej Bibliotece Rolniczej w Warszawie została zorganizowana konferencja pod tytułem „Zachowanie tradycji rolniczych na polskiej wsi”. Wydarzeniu towarzyszył kiermasz książek o tematyce rolniczej i naukach pokrewnych oraz wystawa „Czasopiśmiennictwo rolnicze z czasów zaborów”. Drugiego dnia w Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie odbyła się konferencja „Z tradycji w nowoczesność – znane odmiany roślin i gatunki zwierząt o nieznanym potencjale”. Jedną z prelegentek była dr Dorota Kruczyńska z Instytutu Ogrodnictwa, która w swoim wykładzie mówiła na temat wykorzystania starych odmian drzew owocowych w nowoczesnych sadach.

dr Bogumiła Badek

Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Nagroda Fundacji im. Joanny Krause

fot. Piotr Czuchaj

Już po raz trzeci Rada Fundacji im. Joanny Krause przyznała nagrodę za najlepszą pracę dyplomową. Z prac zakończonych w roku akademickim 2017/2018 wyróżniona została praca inżynierska pt. „Koncepcja ogrodu traw” wykonana przez studentkę kierunku Architektura Krajobrazu Różę Kaźmierczak pod opieką dr hab. Agnieszki Krzyżmińskiej. Podczas posiedzenia Rady Wydziału Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w dniu 23 października 2018 r. uroczystego wręczenia nagrody dokonał Prezes Fundacji – Wiesław Szczepiński w towarzystwie Dziekana Wydziału – dr. hab. Tomasza Kosiady. Laureatka nagrody, a także opiekun naukowy, zostały uhonorowane dyplomami. Poza pracownikami Wydziału w uroczystości wzięli

udział także członkowie Rady Fundacji w tym: dr hab. Jadwiga Treder, prof. Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach oraz dr hab. Anna Lisiecka, która wykonała super recenzje prac zgłoszonych w tym roku do nagrody.

W imieniu Rady Programowej Fundacji
dr hab. Stanisława Szczepaniak
Katedra Roślin Ozdobnych UP w Poznaniu

Spotkanie upamiętniające 40. rocznicę śmierci Profesora Emila Chroboczka

13 listopada 2018 roku w Instytucie Ogrodnictwa odbyło się spotkanie upamiętniające 40. rocznicę śmierci pana Profesora Emila Chroboczka – założyciela Instytutu Warzywnictwa w Skierniewicach. W uroczystości wzięli udział: rodzina, uczniowie, współpracownicy i przyjaciele Profesora oraz pracownicy Instytutu Ogrodnictwa. Dyrektor IO – prof. dr hab. Małgorzata Korbin oraz zastępca dyrektora ds. naukowych – prof. dr hab. Stanisław Kaniszewski podkreślili ogromną rolę jaką Profesor Chroboczek odegrał w rozwoju polskiego warzywnictwa. Goście wspominali wspólną pracę oraz Jego udział w ich życiu osobistym i zawodowym. Podczas spotkania wręczona została Nagroda Naukowa im. Profesora Emila Chroboczka, którą otrzymał dr Michał Oskiera za pracę doktorską pt.: „Molekularna identyfikacja i analiza zróżnicowania genetycznego polskich izolatów *Trichoderma* mających potencjalne zastosowanie w biologicznej ochronie roślin”. Laureatowi osobiście pogratulowała pani Hanna Kelker-Chroboczek – córka Profesora, która swoją obecnością uświetniła tę uroczystość.

dr Bogumiła Badek
Sekretarz Oddziału PTNO w Skierniewicach

Liściaste drzewa i krzewy ozdobne dla przyszłości

Ocieplanie się klimatu na Ziemi może spowodować wiele niekorzystnych zmian dla różnych organizmów żywych. Nie wiadomo, jak szybko zmiany te będą następować, czy ich przebieg będzie „konsekwentny” i czy po pewnym czasie się nie zatrzyma? Jeżeli będą przebiegać powoli i ocieplenie będzie niewielkie, to mogą się okazać korzystnymi dla niektórych dziedzin ogrodnictwa np. ozdobnego. Dzięki temu może się zwiększyć asortyment drzew i krzewów ozdobnych do uprawy w Polsce na różnych rodzajach terenów zieleni i w ogrodach. Wybrałem 30 taksonów, w tym 20, które są już u nas znane, ale uprawiane bardzo rzadko lub sporadycznie, a w cieplejszym klimacie ich stosowanie może być częste. Pozostałe 10 taksonów to rośliny u nas jeszcze nie znane, pochodzące z różnych obszarów Azji i Ameryki Północnej, warte przynajmniej próbnych upraw. Nie wszystkie mają nazwy polskie.

Maackia amurska (fot. W. Danielewicz)

Drzewa i krzewy u nas znane, ale uprawiane rzadko lub sporadycznie: *Acer xdieckii* – klon Diecka, *Camellia japonica* – kamelia japońska i *C. chrysantha* – kamelia żółtokwiatowa; *Corylus chinensis* – leszczyna chińska; *Davidia involucrata* – dawidia chińska; *Diospyros kaki* – hebanowiec kaki, *Dipteronia sinensis*; *Dipelta floribunda* – dipelta kwiecista; *Forsythia europaea* – forsycja europejska; *Franklinia alataamaha* – franklinia amerykańska; *Heptacodium miconioides* – heptkodium chińskie; *Lindera obtusiloba* – lindera tępolistna; *Liriodendron chinense* – tulipanowiec chiński; *Malus hupehensis* – jabłoń hupehejska; *Maackia amurensis* – maakia amurska; *Magnolia virginiana* – magnolia wirginijska; *Moltkia petraea* – moltkia skalna; *Poliothyrsis sinensis* – bukietowiec chiński; *Trochodendron aralioides* – trochodendron araliowaty; *Nothofagus antractica* – bukan antarktyczny.

Drzewa i krzewy u nas jeszcze nie znane: *Camellia xwilliamsi* – kamelia Williamsa jest mieszańcem *C. japonica* i *C. saluenensis*; *Corylopsis glabrescens* – leszczynowiec błyszczący ma kwiaty jasnożółte; *Forsythia japonica* – forsycja japońska; *Michelia wilsonii* – michelia Wilsona to zawsze zielone drzewo podobne do magnolii, kwiaty żółte, pachnące, endemit chiński; *Rosa hirtula* – róża kolczasta, kwiaty różowe w odcieniach tej barwy. Wymienione gatunki naturalnie występują na obszarach Azji Wschodniej. *Mespilus canescens* – nieszpuka szara znana jest botanikom dopiero od 1990 r. W stanie naturalnym występuje w stanie Arkansas, w Stanach Zjednoczonych. Kwitnie obficie białymi kwiatami. Ogród Botaniczny Missouri opracował jej rozmnażanie. *Liquidambar orientalis* – ambrowiec wschodni, występuje w Turcji, Grecji i na wschodnich Wyspach Egejskich. Jest krzewem lub małym drzewem powoli rosnącym. *Cotoneaster granatensis* – naturalnie występuje w górach Sierra Nevada w Hiszpanii. Kwiaty ma białe, a owoce czerwone, soczyste. *Lindera melissiflora* – występuje na południowym wschodzie Stanów Zjednoczonych. Ma aromatyczne liście i atrakcyjne, jasnoczerwone owoce w końcu lata. *Prunus lusitana* subsp. *azorica* – śliwa (wiśnia) hiszpańska podgatunek azorski – występuje na Wyspach Azorskich, drzewo w korzystnych warunkach wyrastające do 10 m wysokości, zawsze zielone.

Maackia amurska (fot. W. Danielewicz)

Korzystałem z własnych obserwacji i badań oraz z dzieła: *Wielka Encyklopedia Roślin* (red. Janet Marinelli): 2006. Przekład: D. Dobrowolska, M. Dobrowolski, D. Hilszczańska, D. Jasińska-Wiśniewska, B. Rykowski. Świat Książki. Warszawa. Stron 503. ISBN: 83-7391-888-4, Nr 515 8.

prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Członkowie wspierający

W. Legutko
Przedsiębiorstwo
Hodowlano-Nasienne
63-930 Jutrosin
Nad Stawem 1F

Po radość, po zdrowie, z naszymi nasionami!
tel.: 65 548 28 12
fax: 65 548 26 30
e-mail: legutko@legutko.com.pl
<http://legutko.com.pl>

Specjalistyczne Gospodarstwo
Produkcyjne PLEURO
Marcinów 15
62-704 Kawęczyn
tel.: 63 28 85 087
kom.: 606 88 37 81

**Kostki słomy przerośnięte
grzybnią bocznika**

e-mail: pleuro@pleuro.pl
www.pleuro.pl

VITROFLORA Grupa Producentów Sp. z o.o.
Trzemesz 25
86-022 Dobrcz

VITROFLORA®
Sadzonki - nasiona - siewki

tel.: 52 326 20 00
fax: 52 326 20 50
e-mail: info@vitroflora.com.pl
www.vitroflora.com

Yara Poland Sp z o.o.
ul. Malczewskiego 26
71-612 Szczecin
tel.: 91 433 00 35
fax: 91 433 04 34
www.yara.pl

Produkuj ze smakiem !

**Wyposażenie nowoczesnego
ogrodnictwa**
podstawą
wysokich
plonów

F.H.U. FARMER CO e-mail: farmer@tunele-foliowe.pl
32-700 Bochnia, ul. Wiśnicka 38
tel.: 14 611 71 74, 660 744 224 www.fhufarmer.pl

MAXI-PLON Sp. z o.o.
Sopot, Al. Niepodległości 606/610
Tel.kom.: 606 400 807, 602 355 886
Tel.: 58 763 53 81

PODŁOŻA TORFOWE

PODŁOŻA Z NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI LITEWSKICH TORFÓW

Email: marketing@maxiplon.pl www.maxiplon.pl

Członkowie wspierający

royal brinkman
global specialist in horticulture

Brinkman Polska Sp. z o. o.
Warszawa | warszawa@brinkman.pl | tel. 22 721 58 04
Tychy | tychy@brinkman.pl | tel. 32 326 20 60
Poznań | poznan@brinkman.pl | tel. 61 872 61 51

royalbrinkman.pl

Hortulus Dobrzyca
zachodniopomorskie

Unikalna kolekcja roślin.
Ogrody pokazowe udostępnione do zwiedzania.
Szeroki asortyment produkowanych roślin (byliny i zimozielone).

76-038 Dobrzyca 76
tel.: 94 318 13 18
fax: 94 347 51 02

e-mail: biuro@hortulus.com.pl
www.hortulus.com.pl
www.ogrody-labirynt.com.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maciej Mularski
Zakład „Różanki”
ul. Gorzowska 2
Różanki
66-415 Kłodawa

„...Nie konkurujemy ceną, lecz jakością...”

tel.: 95 720 85 85
fax: 95 720 85 95
e-mail: rozanki@mularski.pl
www.mularski.pl

Gospodarstwo Ogrodnicze
Maria Mularska
Zakład Bory Malinowskie
ul. Jasna 12
Sarnów
42-512 Psary

Familijne pomidory - nie cena a jakość

tel.: 32 267 21 71
fax: 32 267 22 73
e-mail: bory@mularski.pl
www.mularski.pl

„SPÓJNIA” Hodowla i Nasiennictwo
Ogrodnicze Sp. z o.o.
Nochowo, ul. Lipowa 22
63-100 Śrem

Nasiona doskonałe

tel/fax: 61 28 35 655
e-mail: spojnia.@cop.pl
www.nasiona-warzyw.pl

Grupa Producentów Rozsad
Krasoń Sp. z o.o.
Grzegorz Krasoń
Piaski 32a
97-371 Wola
Krzysztoporska

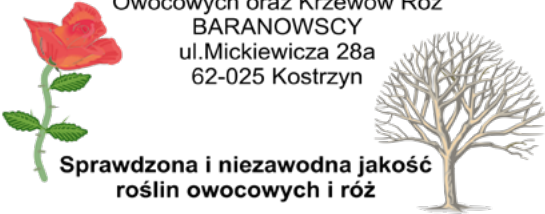

Polska rozsada gwarancją Twojego sukcesu

tel.: 44 732 59 95
tel.: 44 733 63 23
fax: 44 732 55 55
biuro@krason.com.pl
www.krason.com.pl www.rozsadywarzyw.eu

Członkowie wspierający

Kwalifikowana Szkoła Drzew, Krzewów
Owocowych oraz Krzewów Róż
BARANOWSCY
ul. Mickiewicza 28a
62-025 Kostrzyn

**Sprawdzona i niezawodna jakość
roślin owocowych i róż**

tel./fax: 61 817 84 76
www.baranowscy.com.pl
biuro@baranowscy.com.pl

AGRO-SUR
Wojciech Surowiec
ul. Kościuszki 231
42-582 Rogoźnik

www.agrosur.com.pl
[e-mail: agrosur@agrosur.com.pl](mailto:agrosur@agrosur.com.pl)
tel. 32 287 62 43, 381 96 80

**NOWOCZESNA TECHNIKA W OGRODNICTWIE
SUKCESEM W PRODUKCJI**

Biologiczna ochrona roślin
Naturalne zapylanie przy pomocy trzmieli

bio partner sp. z o.o.

Tel. Fax. 61- 6998377
Tel. 61- 8998378
Kom. 606 975 877
email: biuro@partner.com.pl
www.biopartner.com.pl

Biopartner Sp z o.o.
ul. Kminkowa 31
62-064 Plewiska

Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych

WAZYŃSCY

WWW.WAZYNSCY.PL

ul. Kasztanowa 40
99-321 Sleszyn
woj. łódzkie

Office: +48 24 285 28 11
Mobile: +48 661 466 988
+48 602 118 939
info@wazynscy.pl

Plantico – Hodowla i Nasiennictwo Ogrodnicze Zielonki Sp. z o.o.
Zielonki Parcela ul. Parkowa 1A, 05-082 Stare Babice
tel. 22 722 90 66 ; e-mail: plantico@plantico.pl
NIP: 527-020-60-62 , REGON 010118053

Dział Handlowy: 22 722 95 53 ; e-mail: hurtownia@plantico.pl
www.plantico.pl ; sklep internetowy: sklep.plantico.pl

Redakcja:

Prof. dr hab. Mieczysław Czekalski
Prof. dr hab. Mikołaj Knaflewski
dr inż. Joanna Bykowska (redaktor naczelna)

Adres Redakcji:

Katedra Dendrologii, Sadownictwa
i Szkółkarstwa
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
60-198 Poznań, ul. Zgorzelecka 4
tel. 61 846 63 33 lub 505 694 220